

3 / 2010 - Vapaa-ajattelijain liitto ry

Vapaa Ajatteliija

Vapaa-ajattelijat
Maailma kylässä -festivaaleilla

Vapaa-ajattelijain liitto ry – Fritänkarnas förbund rf

PUHEENJOHTAJA

Jussi K. Niemelä

041 528 6713

jussi.k.niemela@vapaa-ajattelijat.fi

http://jussikniemela.blogspot.com/

VARAPUHEENJOHTAJA

Tarja Koivumäki

045 114 5602

robert@iki.fi

VARAJÄSEN

Markku Pääkkönen

PÄÄSIHTEERI

Eino Huotari

044 081 6543

eino.huotari@kolumbus.fi

LIITTOVALTUUSTON PUHEENJOHTAJA

Olavi Korhonen

0500 556 010

olavi.korhonen@pp.inet.fi

TOIMISTO

Neljäs linja 1, 00530 Helsinki

0440 715 601

(09) 715 602

val@vapaa-ajattelijat.fi

Toimisto on avoinna arkisin klo 11–15.

KOTISIVU

http://www.vapaa-ajattelijat.fi

PANKKIYHTEYS

Sampo 800014-85180

(Lahjoitus- ja testamenttitili sama.)

Kansikuva

Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n varapuheenjohtaja Tarja Koivumäki ja hallituksen varajäsen Markku Pääkkönen. Kuva: Jussi K. Niemelä

Vapaa Ajattelija

65. vuosikerta

Julkaisija

Vapaa-ajattelijain liitto ry

Fritänkarnas förbund rf

Päätoimittaja

Jussi K. Niemelä

041 528 6713

jussi.k.niemela@vapaa-ajattelijat.fi

Toimitusneuvosto

Susanna Niinimäki, Heljä Pekkalin, Teuvo

Pykönen, Anniina Tapioharju, Jaakko

Wallenius, Nora Luoto.

Taitto

Tampereen seudun Työllistämisyhdistys

Etappi ry / Mediapaja

V-P Lehtonen & J-A Vaalima

050 431 0077, mediapaja@etappi.info

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Vapaa-ajattelijain liitto / Toimisto

Neljäs linja 1

00530 Helsinki

0440 715 601

(09) 715 602

val@vapaa-ajattelijat.fi

Ilmoitushinnat

Koko sivu: 235 €

Puoli sivua: 135 €

1/8 sivua 50 €

Tilaushinta

25 €/vuosi

Kuusi numeroa vuodessa.

Painopaikka

Kirjapaino Uusimaa

Painos

2700 kpl

ISSN 0355-8703

Seuraava lehti:

Elokuussa 2010. Lehteen tulevan

aineiston tulee olla päätoimittajalla 20.7. mennessä.

Vapaa Ajattelija on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen.

Kirjoitukset eivät välttämättä edusta

lehden toimituksen ja julkaisijan

näkemyksiä.

Pääkirjoitus

Jussi K. Niemelä

Väistyvän Paarman teeseistä

Eläköityvä arkkipiispa **Jukka Paarma** piti läksiäissaarnansa sunnuntaina 16. toukokuuta. Kirkolla riittää ongelmia esimerkiksi sisältään paljastuneiden hyväksikäyttötapausten, naispappeusriitelyn ja seksuaalivähemmistöjen syrjinnän vuoksi, ja Paarma nosti saarnassaan esille siksi hieman yllättävän huolenaiheen – kirkonvastaisen propagandan. Myöhemmin hän vielä terävöitti sanomaansa: propagandalla hän tarkoitti ”suoria hyökkäyksiä kirkkoa ja kristinuskoa vastaan”, ja nämä suorat hyökkäykset paljastuivat edelleen Tampereen Vapaa-ajattelijoiden Eroa kirkosta -sivustoksi. ”Vastustus ja vaino ei ole vain historiaa”, Paarma valitti saarnassaan.

On vaikea yhtyä arkkipiispan ajatuksenjuoksuun ja nähdä kehotusta kirkosta eroamiseen vainona, edes vastustuksena. Tampereen kiitettävän aktiivisten vapaa-ajattelijoiden päämääränä on saada ihmiset ajattelemaan sitoutumistaan uskontokuntaan ja uskonnollisuuteen yleensä.

Mahdollisuus erota kirkosta nopeasti ja vaivatta on yksi tapa taata, ettei ihmisen uskonnollisuutta eniten määrittävä tekijä olisi se, että hänet on alaikäisenä ja päättänyt vallattomana liitetty seurakuntaan. Eroakirkosta.fi-sivuston ylläpitäjät ovat kannustaneet kirkon edustajia dialogiin esimerkiksi tarjoamalla arkkipiispaehdokkaille mahdollisuuden kirjoittaa sivustolleen aiheesta ”miksi kirkkoon kannattaa kuulua”. Kaikki ehdokkaat eivät tilaisuuteen tarttuneet.

Väistyvän arkkipiispan vuodatus oli toki eräänlainen arvonnanto vapaa-ajattelijoiden työlle. Kirkolla on Suomessa 21 000 työntekijää, pappejakin noin 2 300. Vapaa-ajattelijain liitolla on

yksi tukityöllistetty työntekijä, ja ”kirkonvastaisen propagandan” kärki, Eroakirkosta.fi-sivusto, pyörii talkoovoimin.

Ennen kaikkea Jukka Paarman valitus herättää kuitenkin surua. Missä vaiheessa Suomen valtionkirkosta on tullut allerginen kaikelle toiminnalle, joka jottenkin on sen (taloudellisten) intressien vastaista? Miksi helpon eroamisen tarjoaminen on vainoa, mutta esimerkiksi **Marja-Sisko Aallon** savustaminen ulos työpaikaltaan ja elämäntehtävästään ei? Miksi kirkko ja sen näkyvimmat edustajat suhtautuvat muiden maailmankatsomusten edustajien toimintaan niin tuomitsevasti ja itsekeskeisesti?

Aiemmin arkkipiispa Paarma on ilmaissut huolensa suunnitelmasta opettaa kouluissa kaikille yhteistä etiikkaa oman uskonnon opetuksen sijaan. ”Pelkkä etiikka sinänsä olisi relativistista, kuvailevaa ja sellaisena se ehkä ei kasvattaisi moraaliseen kannottoon vaan helposti kyyniseksi relativistiksi. Katsomusaineiden painopiste siirtyisi uskonnottomaan tai ateistiseen suuntaan”, on Paarma sanonut. ”Oikeaan ja hyvään elämään tarvitaan ihmisen kunnioitusta ja oikeudenmukaisuutta.” Ateismi ja uskonnottomuus eivät siis Paarman mukaan sellaisia tarjoa.

Ilmeisesti evankelis-luterilainen kirkko katsoo, että vain sillä on oikeus arvostella muita maailmankatsomuksia ja vaikuttaa ihmisten kuulumiseen uskonnollisiin yhteisöihin, ja vain sen ideologia opettaa kunnioitusta ja oikeudenmukaisuutta.

Kaikki kirkon ulkopuolella tapahtuva ja varsinkin sen opin kieltävä – siis uskonnoton tai ateistinen – toiminta on vastustusta ja vainoa. ■

KUVA: PETRI PUROMIES, WWW.COMPIC.FI.

Uskonto joustaa monessa, vaan ei seksissä

TIINA RAEVAARA

Turun Vapaa-ajattelijat järjesti lauantaina 17. huhtikuuta kevätkokouksensa yhteydessä paneelikeskustelun uskonnon ja seksuaalisuuden suhteesta. Kristinuskon todettiin sopeutuneen hyvin muun muassa luonnontieteiden kehitykseen, mutta seksuaalivähemmistöjen oikeuksia se pyrkii yhä rajoittamaan.

Keskustelijoina olivat Mikaelinseurakunnan kirkkoherra ja arkkipiispaehdokas **Jouni Lehikoinen**, uskontotieteen dosentti **Tiina Mahlamäki** Turun yliopistosta sekä tasa-arvo- ja seksuaalivähemmistöaktivisti **Tarja Koivumäki**. Keskustelua ohjasi Turun Vapaa-ajattelijoiden puheenjohtaja **Mikko Mäkinen**.

Aluksi keskustelijat tiivistivät omat näkökulmansa aiheeseen. Jouni Lehikoinen piti seksiä parisuhteeseen kuuluvana, miehen ja naisen välillä toteutuvana Jumalan lahjana, jonka toimeenpanemiseen löytyy neuvoja Raamatusta.

Tiina Mahlamäki edusti paneelissa tieteen ääntä. Hän piti annettua aihetta hyvin laajana: eri puolilla maailmaa ja eri uskonnoissa on hyvin vaihtelevia tapoja suhtautua seksuaalisuuteen.

– Yhteistä on, että kaikissa traditioissa seksuaalisuuteen otetaan kantaa, korosti Mahlamäki. Esimerkkeinä uskonnon ja seksuaalisuuden suhteesta hän mainitsi muun muassa hedelmällisyysriitit.

Tarja Koivumäki valotti alustuksessaan omaa henkilöhistoriaansa. Hän on homoseksuaalina saanut omakohtaisesti kokea Suomen lainsäädännön

muuttumisen aina homoseksuaalisuuden kriminalisoinnin poistosta mahdollisuuden rekisteröidä parisuhde ja adoptoida kumppanin lapsi. Hän on kokenut myös konversio- eli ”eheytysterapian”, ryhtynyt terapian ohjeita noudattaen parisuhteeseen miehen kanssa ja synnyttänyt liitossa neljä lasta.

– En ole omassa elämässäni voinut toteuttaa Raamatun luomisjärjestyksen mukaista seksuaalisuutta, Koivumäki huomautti vastauksena kirkkoherra Lehikoinen avauspuheenvuoroon.

USKONNOILLE SEKSI ON VALTAA

Keskustelijat saivat tehtäväkseen pohtia, mikä seksuaalisuudessa on uskonnon kannalta pelottavaa.

Jouni Lehikoinen ei pitänyt kysymyksenasettelusta ja kielsi, että seksuaalisuudessa olisi mitään uskontoa erityisesti pelottavaa.

– Se pelottaa, että hyvää lahjaa käytettäisiin väärin, hän keksi hetken mietittyään.

Yleisön joukosta kuultiin puheenvuoro, jossa korostettiin seksuaalisuuteen liittyvää voimaa ja vallankäyttöä. Esimerkiksi joidenkin maahanmuuttajaryhmien parissa koko suku

tuntuu olevan kiinnostunut suvun nuorten naisten neitsyydestä.

Tarja Koivumäen mielestä uskonnot eivät pelkää seksuaalisuutta, mutta niiden vaikutusvallassa olevat ihmiset saattavat pelätä. Patriarkaalisissa valtauskonnoissa ihmiset haluavat usein säilyttää perinteiset valtasuhteet. Toisaalta esimerkiksi Raamatussa korostetaan miehen ja naisen eroavaisuutta ja parisuhteen muodostumista juuri näiden toisistaan eroavien äärimuotojen välille.

– Ihminen, joka ei sovi näihin malleihin, synnyttää pelkoa, ja häntä syrjitään esimerkiksi sukulaisten keskuudessa, Koivumäki muistutti.

– Ihmiset pelkäävät poikkeavaksi leimautumista. Koivumäki sai yleisöltä vastattavakseen tiedustelun, miksi Seta ry. pitää tärkeänä homoseksuaalisten parisuhteiden kirkollista siunausta. Koivumäki kertoi, että kysymyksessä on väärinkäsitys: Seta ei ota asiaan lainkaan kantaa. Kirkon omassa piirissä asiaa on ajanut Yhteys-liike.

– Arkkipiispanvaalin yhteydessä homojen mielialoja siunausasiasta kyseltiin kovasti, mutta pohjimmiltaan kyse on kuitenkin kirkon sisäisistä asioista ja ristiriidoista.

Jouni Lehikoinen mielestä kirkossa on liian pitkään painettu monia asioita penkin alle, vaikka ne olisi pitänyt tuoda keskusteluun jo ajat sitten.

– Nyt esimerkiksi homoseksuaalisuudesta keskustellaan jälkijunassa ja liian tunnepitoisesti, vaikka siitä pitäisi puhua avoimesti ja asiallisesti.

Aihe ei kuitenkaan hänen mielestään ratkaissut piispanvaaleja, vaan oli ennen kaikkea median esille nostama. Ylipäätään jako konservatiiveihin ja liberaaleihin ei kirkon sisällä ole Lehikoinen mielestä ollenkaan niin yksinkertainen kuin media mielellään esittää.

Koivumäen mielestä homoseksuaalien asemaa eivät nostaneet esiin vain kirkon ulkopuoliset tahot, sillä piispainkokous oli juuri ennen vaaleja pohtinut kantaansa parisuhteen siunaamiseen.

SAMANARVOISUUS EI TAKAA SAMOJA OIKEUKSIA

Yleisön joukosta haluttiin kuulla selityksiä sille, että kirkko ei pidä ihmisiä yhdenvertaisina.

Tiina Mahlamäki ei pitänyt ongelmaa lainkaan kirkkoon rajoittuvana, vaan samat asenteet näkyvät koko yhteiskunnassa.

– Eduskunnan hedelmöityshoitokeskustelussa kuultiin hyvin jyrkkiä mielipiteitä aina luonnonvastaisuudesta yhteiskunnan pyhään peruspilariin eli miehen ja naisen suhteeseen.

Jouni Lehikoinen mielestä kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita Jumalan edessä ja ihmisten epätasavertainen kohtelu johtuu enemminkin ihmisten omasta henkilökohtaisesta vakaumuksesta. Suurin osa kristikunnasta edustaa arvoiltaan perinteistä linjaa.

Tarja Koivumäki yritti tivata Lehikoiselta syitä sille, miksi juuri seksuaalisuuteen liittyvät asiat ovat vaikeita kristinuskolle. Kristilliseen maailmankuvaan on kuitenkin kahdentuhannen vuoden aikana saatu sovitettua esimerkiksi tieto biologisesta evoluutiosta ja maailmankaikkeuden rakenteesta, vaikka luonnontieteellinen tieto on usein ristiriidassa Raamatun sisällön kanssa.

– Avioerot sallitaan ja uudet liitot siunataan, vaikka Raamattu on tällaista vastaan, Koivumäki huomautti.

– Miksi kirkko joustaa näissä, mutta ei kannoisaan homoihin tai transsukupuolisuuteen?

Lehikoinen myönsi, että kirkon kannat muuttuvat hitaasti ja niitä muokkaavat monenlaiset näkemykset.

– Se on kansankirkon ominaisuus, hän korosti. Mahlamäki piti yhtenä synnä kirkon hitaalle muuttumiselle sen raskasta byrokratiaa kantojen muotoilemisessa.

Tarja Koivumäki antoi Suomen kirkolle myös kiitosta muistuttamalla, että koko maailman mitataavassa luterilainen kirkko on itse asiassa hyvin suvaitsevainen.

– Mutta kristinuskoko koko maailman osalta tarkasteltuna ei ole lainkaan suvaitsevaa.

Tiina Mahlamäki selitti Suomen kirkon liberaalisuutta sillä, että yhteiskunnassamme yhteisöllä ei ole niin suurta merkitystä kuin monessa muussa maassa, ja ehkä siksi yhteisön painetta ja kollektiivista häpeää ei pääse syntymään.

VARHAISET KRISTITYT OLIVAT SUVAITSEVAISIA

Yleiskysymyksen innoittamana panelistit pohtivat, miksi 1970-luvun Neuvostoliitossa homous oli kriminalisoitua mutta lesbous ei. Koivumäki myönsi, että ilmiö on maailmanlaajuinen: lesboutta ei paheksuta eikä pyritä säätelemään ollenkaan niin paljon kuin homoutta.

Tiina Lehikoinen selitti, että naisten välinen seksi on yhteiskunnallisesti uudempi ilmiö kuin miesten välinen, ja siksi sitä rajoittamaan ei ole ehtinyt kehittyä perinteitä.

Yleisön joukosta huomautettiin, että maahanmuuttajat kokevat usein ristiriitoja suhteessaan

homoseksuaalisuuteen, koska heidän omassa maailmankatsomuksessaan homous saattaa olla ankarasti paheksuttua, mutta Suomessa se on sallittua.

Seminaariväen keskuudessa herätti suurta riemua yleisön joukosta kuuluu toteamus, että Jumalan on täytynyt tarkoittaa miestenvälinen seksi sallituksi, koska se on anatomisesti niin helppo toteuttaa.

Jouni Lehikoinen kielsi, että uskonnollisuus olisi ainoa alkulähde homoseksuaalien kokemalle syrjinnälle. Koivumäki piti tätä mahdollisena, mutta koki, että uskonnollisuus toimii helposti eräänlaisena moottorina homokielteisyydelle.

Lehikoinen myönsi, että kielteiset asenteet elävät ja voivat hyvin kirkollisissa piireissä.

– Joskus tuntuu että suurin todiste kirkon sanomaa vastaan ovat kirkon jäsenet, hän totesi.

– Toivon, että oppisimme keskustelemaan asioista toisiamme kunnioittavina ihmisinä ja hyväksymään poikkeavat mielipiteet. Asiat eivät ole mustavalkoisia.

Yleisöstä tiedusteltiin kirkkoherra Lehikaisen oman homovastaisuuden tulevaisuutta: Aikooko kirkkoherra muuttua kirkon mukana?

– Arvostan homoja aivan yhtä paljon kuin heteroita, mutta kirkollinen vihkiminen ei mielestäni kuulu kuin heteroille, Lehikoinen vastasi.

Tarja Koivumäki puolestaan kertoi kristityillä aina 1300-luvulle asti käytössä olleesta tavasta vihkiä samaa sukupuolta olevia pareja niin kutsuttuun ys-

tävyysliittoon. Tapa oli luultavasti peräisin antiikin Roomasta, ja vanhin dokumentti siitä on 700-luvulta. Koivumäen mukaan vihkikaava löytyy yhä ortodoksisen kirkon teksteistä.

– Kirkko alkoi ohjailla avioliittoja vasta 1100-luvulta alkaen ja suhtautua homoseksuaalisuuteen kielteisesti 1300-luvulla. Eli kirkko on ollut aiemmin suvaitsevampi kuin nyt, Koivumäki päätteli.

Kirkko korostaa mielellään olevansa lähimmäisenrakkauden ja suvaitsevaisuuden asialla. Tarja Koivumäki oli koonnut yhteen 1960-luvulta alkaen kaikki piispainkokouksen lausunnot, joissa on otettu kantaa muun muassa perhelakien muutoksiin.

– Kirkko on aina suhtautunut kielteisesti homoseksuaalien oikeuksiin ja esimerkiksi vastustanut homoudesta annettavien vankeusrangaistusten poistamista.

Kirkkoherra Lehikoinen korosti lopuksi, että keskustellut asiat ovat ongelmia muuallakin kuin Suomessa ja muidenkin uskontojen kuin kristinuskon yhteydessä. Hänen mielestään esimerkiksi homoseksuaalisuuteen kohdistuvat kielteiset asenteet pohjautuvat syviin inhimillisiin piirteisiin.

Tarja Koivumäki kuvaili keskustelun loppusanoiksi omaa ihanneyhteiskuntaansa, jota kannatteli yleiseurooppalainen humanistinen aate.

– Siellä aikuiset, vapaat kansalaiset järjestäisivät yhteiskunnan ja sen lait sellaisiksi, että kaikki ihmiset olisivat tasa-arvoisia. ■

Varhaiset kristityt vihkivät samaa sukupuolta olevia ihmisiä niin kutsuttuun ystävyysliittoon. Ote kreikankielisestä käsikirjoituksesta 1000-luvulta:

”**O**i Herra ja Valtias, joka olet armollinen ja ihmisiä rakastava, joka loit ihmisuuden kuvasi ja kaltaisuutesi mukaan ja joka katsoit sopivaksi pyhien apostoliesi Filippoksen ja Bartholomeoksen liiton ja yhdistit heidät toisiinsa ei luonnon vaan uskon ja bengen sitein. Kuten katsoit pyhät marttyyrisi Sergioksen ja Bakkoksen arvollisiksi liittymään yhteen, siunaa nyt nämäkin palvelijasi N. ja N., jotka ovat yhdistyneet toisiinsa eivät luonnon kautta vaan uskossa ja hengessä, ja anna heille rauha, rakkaus ja yksimielisyys. Puhdista heidän sydämensä kaikesta liasta ja epäpuhtaudesta ja suo heidän rakastaa toisiaan ilman vihaa ja pahennusta kaikkina heidän elämänsä päivinä Jumalansynnyttäjän ja kaikkien pyhien rukousten tähden, sillä Sinulle kuuluu kaikkinaisen kunnia.”

(Grottafergata, folio 86v/87v)

Esittelyssä Nora Luoto

Seinäjoen vapaa-ajattelijat ry:n tuore puheenjohtaja **Nora Luoto** esittäytyy Vapaa-ajattelijan lukijoille. Luoto valittiin myös lehden toimistusneuvostoon sekä liiton periaateohjelman uudistavaan työryhmään.

Uskonnoton, ateisti, humanisti – olen näitä kaikkia. Jumalaton maailmankuvani on lähtöisin kotikasvatuksesta, en ole koskaan kuulunut kirkkoon. Perheemme uskonnottomuus on jo neljän sukupolven mittainen. Nuorempana ajattelin liittyä kirkkoon vain, jotta voisni sieltä erota ja näin tuoda esille näkökulmani. Sitten löysin Vapaa-ajattelijat.

Seinäjoen Vapaa-ajattelijoihin liityin syksyllä 2009 ja puheenjohtajaksi minut valittiin kevätkokouksessamme. Seinäjoen Vapaa-ajattelijat ry on perustettu vuonna 1953 ja mukana on edelleen henkilöitä, jotka ovat omien sanojensa mukaan olleet jäseninä niin kauan kuin muistavat. Kiitos heille, että ovat pitäneet yhdistystä hengissä välillä alle 10 jäsenen voimin. Viime vuosina toiminta on ollut hiljaisempaa ja minun on tarkoitus sitä piristää. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pyrimme muun muassa pitämään kokouksia useammin. Ajatuksena on myös järjestää keskustelupaneeli ja sen yhteydessä jäsenhankintakampanja.

Täällä Pohjanmaalla kristilliset perinteet istuvat tiukassa. Aamuhartaudet, ruokarukoukset ja kirkossa käynnit ovat arkipäiväisiä päiväkodeissa sekä esi- ja peruskouluissa. Olen ollut töissä koulunkäyntiavustajana, joten olen nähnyt, ettei lapsille kerrota esimerkiksi ruokarukouksen vapaaehtoisuudesta. Toiminta ei juuri eroa siitä millaista se oli 20 vuotta sitten. Henkilökunnan kanssa on sovittavissa, jos ei halua lapsensa osallistuvan tiettyihin tilaisuuksiin. Pahimmassa tapauksessa lapsi joutuu kuitenkin erotetuksi ryhmästä usean kerran päivässä, eikä se mielestäni ole lapsen parhaaksi. Kristilliset perinteet tulevat esille myös siinä, että ihmiset tuntuvat täällä edelleen ajattelevan, ettei mikään ole virallista tai juhlavaa ilman pappia.

Puheenjohtajana toivon voivani edistää erityisesti lasten uskonnonvapautta sekä tuomaan esille Pro Seremoniat – toimintaa; yhdistyksellämme on tarjota myös juhlapuhujia. Jäsenistämme löytyi tekijä omille internetsivuille, facebook-ryhmä perustettiin jo aiemmin. Nyky aikaistamalla näkyvyyttä sekä

kampanjoinnin kautta on toiveissa myös jäsenmäärän nousu. Olen jo aiemmin kirjoittanut aktiivisesti paikallislehtiin, sitä jatkamalla pyrin pitämään keskustelua yllä. Vapaa-ajattelijain liitto teki kantelun peruskoulussa tapahtuvasta ruokarukouksetta yhteidenottoni perusteella; tämä taistelu jatkuu edelleen poikani aloittaessa syksyllä esikoulun. Avoin keskustelu vakaumuksesta hiljennettiin jo alkuvaiheessa, kun ilmoittautumislomakkeessa ei kysytty mitään perheen uskonnollisuudesta. Tästä johtuen olen viime viikkoina tarkistanut alueen peruskoulujen oppilaaksi ilmoittautumislomakkeita, ilokseni epäkohtia ei juuri löytynyt.

Vapaa-ajattelijain liitto on järjestö, jonka toimintaan on helppo tulla mukaan. Hienoa on myös se, että pääset toimimaan niin aktiivisesti kuin haluat. Opettelemista on ollut paljon ja olenkin saanut suunnattomasti apua usealta eri taholta. Täällä ”Raamattu-vyöhykkeellä” tekemistä on varmasti yhtä paljon kuin on ennakkoluulojakin. Ajattelen kuitenkin, että mitä enemmän haastetta, sitä mielenkiintoisempaa työ on. Tärkeintä on löytää sopivat keinot katsomusten tasa-arvon edistämiseen. Tai kuten meillä päin sanotaan: ”Yks’ on päämäärä, mutta tää on usiampia.” ■

Vaihda raamattusi pornoon!

MITÄ VAIHDAMME JA MIKSI:

Vaihdamme uskonnollista kirjallisuutta. Raamattuja, Koraaneja, Virsikirjoja, Vartiotorni-lehtiä jne.

Uskontojen nimissä ja niiden ”pyhiin” kirjoihin vedoten on pyritty, ja pyritään yhä, kontrolloimaan ihmisten yksityiselämää ja seksuaalisuutta. Uskonnot pyrkivät sanelemaan, millainen ihmisyyden ja seksuaalisuus on hyvää ja millainen on huonoa, väärin tai paheksuttavaa. Uskonnolliset arvot, parisuhdekäsitykset tai seksuaalinormit eivät kuitenkaan kelpaa kaikkien ihmisten ihanteiksi. Ahtaat ja kahlitsevat normit aiheuttavat jopa niiden kannattajien parissa vakavia ongelmia kuten lasten ja naisten kaltoinkohtelua tai kunniamurhia.

MIHIN VAIHDAMME JA MIKSI:

Vaihdamme uskonnollista kirjallisuutta pornolehtiin, koska porno edustaa täysin vastakkaista ajattelutapaa tyypillisille uskonnollisille seksuaalinormeille.

Pornoa käyttävä ihminen ei ole moraaliton tai huono, eikä hänen tarvitse hävetä. Pornoa käyttämällä voi käsitellä fantasioitaan, tyydyttää itsensä ja purkaa turhaumiaan. Viimeaikaisten tutkimusten mukaan pornon saatavuus yhteiskunnassa on yhteydessä seksuaalirikosten vähenemiseen. Laillisesti ja eettisesti tuotetussa pornossa ei ole mitään pahaa. Porno on tällöin verrattavissa mihin tahansa elinkeinotoimintaan. Sen tuottaminen, levittäminen ja käyttäminen kuuluvat sanan- ja ilmaisuvapauden piiriin. Tyytyväisyys seksuaalielämään on tärkeä osa ihmisen hyvinvointia. Yhteiskunnallisesti seksuaalinen vapautuminen kulkee käsi kädessä tasa-arvon kanssa.

KENELLE KAMPANJA ON TARKOITETTU:

Uskonnolliset järjestöt jakavat valtavasti kirjallista materiaalia vuosittain. Me tarjoamme mahdollisuuden vaihtaa monille tarpeettoman materiaalin johonkin käyttökelpoisempaan. Tempaus kehottaa ihmisiä sanoutumaan irti moraalisisista normeista, joita he eivät itse noudata. Samalla he sanoutuvat irti hiljaisesta hyväksynnästä, jonka he ovat antaneet uskonnolliselle vallankäytölle ja kaksinaismoralismille.

Vaihtaminen on täysin vapaaehtoista. Jos joku kokee uskonnolliset kirjansa tärkeiksi, emme vaadi häntä niistä luopumaan. Haluamme silti tempauksellamme muistuttaa, että kenenkään uskonnolliset käsitykset hyvästä ihmisyydestä tai seksuaalisuudesta eivät oikeuta häntä vaatimaan samoja käsityksiä muilta.

TEMPAUKSEN JÄRJESTÄÄ HELSINGIN VAPAA-AJATELTIJAT RY.

Helsingin Vapaa-ajattelijoiden toiminnan tarkoitus on edistää tieteellistä ja rationaalista ajattelua dogmaattisen sekä kriittittömän uskomisen vastapainona. Vapaa-ajattelijoiden aatteellisena tavoitteena on lisätä yksilön ajatuksen vapautta, vakaumusten tasa-arvoa, suvaitsevaisuutta sekä vastuuta lähimmäisistä ja ympäristöstä. ■

Tempausta tukevat Hustler, Jallu ja Seksualistin päiväkiriä -blogi.

Ihmisten ja jumalien lainkäytön periaatteista

TARJA KOIVUMÄKI

Hiljattain virisi kiivas keskustelu Suomen ajantasaisen lakikokoelman sisältämien rikosten ehkäisemiseen ja selvittämiseen tähtäävien säädösten ja uskontojen suhteesta, kun paljastui, ettei katolisen kirkon julkisuuskuva tahraannut lasten hyväksikäyttökandaali olekaan pelkästään katolinen ilmiö. Samassa yhteydessä päästiin julkisessa keskustelussa puimaan inhimillisen ja taivaallisen lainsäädännön suhdetta myös Suomen oloissa, kun kävi ilmi, että joissakin herätysliikkeissä ja myös evankelis-luterilaisessa kirkossa on vuosikymmenien saatossa esiintynyt samanlaista systemaattista lasten seksuaalisen hyväksikäytön hyssyttelyä kuin mistä maailmalla katolisten koulujen yhteydessä kohistaan.

Ministeri **Risikko** erehtyi uhkailemaan kansankirkkojemme perustuslaillisen erityisluokan purkamisella näiden rikosten ilmoitusvelvollisuuden osalta. Tällainen uhkailu koettiin kirkon suunnalla pöyristyttävänä ja jopa liberaaliudestaan tunnettu vasta valittu arkkipiispa **Kari Mäkinen** nousi puolustamaan jumalalliseen rangaistuskäytäntöön perustuvaa erityisasemaa.

Lain kannalta tilanne on erikoinen. Mm. rikoslainsäädännössä, ampuma-ase-, ja ajokorttisäädöksissä sekä lastensuojelulainsäädännössä on selkeät poikkeukset muutoin voimassa oleviin salassapitosääntöihin. Luottamuksellisia asioita käsittelevät toimijat on velvoitettu avustamaan poliisia ja tuomioistuinta törkeiden rikosten selvittämisessä ja ennaltaehkäisemisessä, ja lastensuojelulaki velvoittaa viran- ja toimenhaltijat laajasti puuttumaan puolustuskyvyttömiä lasten kokemuksiin uhkiin ja väärinkäytöihin. Poikkeuksen tekevät vain Suomen evankelis-

luterilaisen ja ortodoksisen kirkon sielunhoidolliset tilanteet. Niiden puitteissa törkeiden rikosten tekijöitä ei tarvitse eikä saa ilmiantaa. Muistutettakoon, että myös yhdenvertaisuudesta lain edessä ja syrjimättömyydestä mm. uskontokuntaan kuulumisen johdosta säädetään perustuslaissa.

Kuohuttava ministeritason uhkailu päättyi lopulta valtiovallan vetäytymiseen vaatimuksesta. Kansankirkkojemme rippisalaisuus on kirjattu kirkkolakiin, joka puolestaan on kirjattu perustuslakiin. Lain muuttamisen aloiteoikeus on yksin kirkkokunnilla itsellään. Kävi ilmi, että rippisalaisuuden rajoittamisesta oli keskusteltu ainakin ev.lut. kirkon kanssa aiemminkin, mutta mihinkään toimiin ei oltu ryhdytty. Ministerit **Risikko** ja **Brax** väläyttivät ensin mahdollisuutta purkaa erityisasema yksipuolisesti valtion lainsäädännöllä.

Seurasi ennennäkemättömän kummallinen sarja perusteluja kirkon puolelta. Lasten hyväksikäyttäjää ei kuulemma tunnusteta ripissä, joten ilmiantamisesta ei ole tarpeen säätää. Erityisesti, jos laki säädettäisiin, rikolliset lakkaisivat kokonaan tunnustamasta rangaistuksen pelossa. Papeista tehtäisiin virkavalan jatkeita. Lisäksi saimme tietää, että papit kyllä aina huolehtivat siitä, että ripissä paljastuneet rikolliset itse tunnustavat tekonsa myös maallisen vallan edessä ja kantavat seuraamukset. Ja lopulta, anteeksianto paatuneimmankin rikollisen kohdalla on jumalan asia, eikä sen jälkeen enää ihmisellä ole asiaa ruveta rankaisemaan. Pappihan antaa synninpäästön juuri jumalan sijaisena, siis kuulemma myös luterilainen pappi.

Lainsäädännössämme ei kuitenkaan ole erityistä periaatetta, jonka mukaan tunnustajat vapautet-

taisiin seuraamuksista tunnustusten saamiseksi. Lääkärit, opettajat ja muut ammattiryhmät on surutta alistettu maallisen vallan jatkeiksi ja määrätty ilmoitusvelvollisuus. Ja lopultakin, koko kohuhan lähti juuri siitä, että hyväksikäyttötapausta oli sattunut, ja niistä oli tieto kirkon sisällä muillakin, kuin tekijällä. Pappien keskinäinen ripittäytyminen kuuluu rippisalaisuuden piiriin.

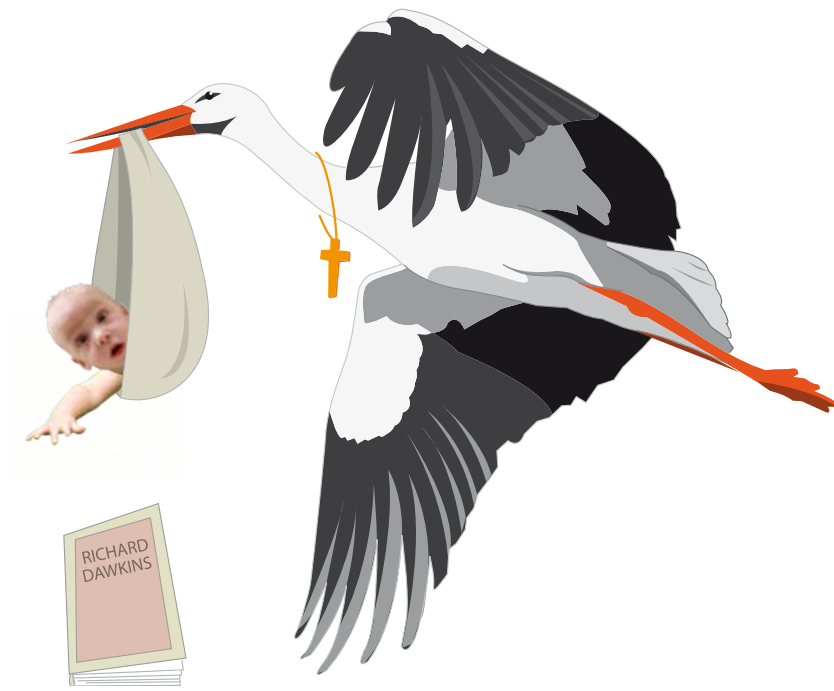
Kirkon ja valtiovallan välisissä neuvotteluissa ministerit siis perääntyivät. Syitä ei julkisuudessa juuri enempää käsitelty. Oliko kyse lähestyvistä vaaleista vai pelottiko mahdollinen perustuslain säätämisyjärjestys, se jäi nyt neuvottelijoiden väliseksi salaisuudeksi. Vai nousiko neuvotteluissa ehkä esille uhka kirkon julkisoikeudellisen aseman nopeasta ja kertakaikkisesta purkamisesta ja jonkinasteisesta välirikosta eduskuntavaalien alla, mene ja tiedä. Lopputulos kuitenkin on, että mm. lapsia hyväksikäyttäneet voi edelleen olla varma siitä, että Suomessa on ainakin yksi paikka, jossa voi keventää syyllisyyden taakkaansa joutumatta edesvastuuseen. Kirkon ja sen pappien symbolinen ja faktuaalinen asema valtakunnan lain ulottumattomissa olevana jumalan valtuuttamana toimijana säilyi.

Vapaa-ajattelijain liitto vaati tiedotteessaan perustuslain kirkkolakipykälän kumottavaksi. Vaikka ajatus, ettei kirkkoja nosteta muista aatteellisista toimijoista eroavaan erityisasemaan on mitä kannatettavin, se ei kuitenkaan riitä. Koska nähtävästi luottamuksellisuuteen perustuvissa sielunhoidollisissa tilanteissa saattaa ilmetä rikosten selvittämisen ja ennaltaehkäisyn kannalta relevanttia tietoa, pitää kirkolliset toimijat lisätä ilmoitusvelvollisten palvelutarjoajien luetteloon. Lakiteknisestihän yleisen

vaitiolovelvollisuuden poikkeukset nimenomaan on säädetty erillislaeissa yksityiskohtaisesti. Samalla säädös tulisi koskemaan kirkon ulkopuolisia herätysliikkeitä, joista nyt pitäisi muutoin säätää erikseen mainiten ev.lut. ja ortodoksisen kirkon poikkeusasma. Yksityisellä kansalaisella on palveluja tarjoaville ammattihenkilöille määrättyä ilmoitusvelvollisuutta hiukan suppeampi ja vähemmän systemaattinen velvollisuus puuttua tilanteeseen. ■

Kirjoittaja on Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n varapuheenjohtaja.

Fundamentalistit parittelevat

AKI PETTERI LEHTINEN

Uskonnollinen fundamentalismi peittoaa sekulaarin liberalismia, koska uskovaiset saavat enemmän jälkeläisiä kuin heidän maallistuneet kanssakansalaisensa. Näin väittää politiikan tutkija Eric Kaufmann, jonka uudessa kirjassa jumaluskoiset perivät maan ahkeran lisääntymisen ansiosta.

Uskonnollisen fundamentalismin leviäminen on herättänyt viime vuosina huolestunutta kiinnostusta. Angloamerikkalaiset **Christopher Caldwell**, **Bruce Bawer** ja **George Weigel** ovat keskittyneet kirjoissaan lähinnä islamiin, jonka he ennustavat saavan yhä enemmän jansijaa Euroopassa.

Islamin vaikutusvalta kasvaa kirjoittajien mielestä erityisesti siksi, että syntyvyys on suurempaa muslimien kuin Euroopan sekulaarin kantaväestön keskuudessa. Kanadalaiskirjoittaja **Mark Steynin** mukaan Eurooppa muuttuu seuraavan vuosikymmenen kuluessa muslimien hallitsemaksi ”Eurabiaksi”.

Ainakin Steynin ja Bawerin näkemyksiä on syy-

tetty islamofobiasta ja muslimivastaisuudesta. Tasa-arvoista uskontokritiikkiä edustaakin varmemmin Eric Kaufmannin uutuusteos *Shall the Religious Inherit the Earth? Demography and Politics in the Twenty-First Century*. Kaufmannin mukaan eurooppalaisen sekularismin ovat haastaneet islamismiksi lisäksi juutalainen ortodoksia ja kristillinen fundamentalismi.

Tilastojen mukaan kolmen abrahamilaisen uskonnon jyrkimmät kannattajat saavat enemmän jälkeläisiä kuin uskonnottomat ihmiset tai ominen uskontokuntiansa maallistuneemmat jäsenet. Kauhukuvassa eri uskontojen fundamentalistit liittyvät yhteen ja ryhtyvät kulttuurisotaan sekulaaria vähemmistöä vastaan.

TILASTOJEN RISTI KANNETTAVANA

Kaufmannin kirja perustuu laajaan demografiseen eli tilastolliseen väestötieteelliseen tutkimusaineistoon. Tilastojen valossa eri uskontojen fundamentalistit todella lisääntyvät muita ahkerammin, mutta Euroopan muuttuminen fundamentalistien kansoitamaksi maanosaksi ei ole ihan niin yksinkertaista.

Esimerkiksi länsimaihin asettuneiden muslimien syntyvyys pienenee ajan myötä. Muutokseen vaikuttaa ensinnäkin tilanne maahanmuuttajien lähtömaassa: mitä parempi koulutus- ja tulotaso siellä saavutetaan, sitä vähemmän lapsia saavat niin maassa asuvat kuin sieltä muualle muuttavat ihmiset.

Toisaalta kohdemaassa omaksutut sekulaarit arvot vaikuttavat lisääntymiskäyttäytymiseen. Niistä merkittävimpiin kuuluu länsimainen individualismi, joka on Kaufmannin katsannon keskiössä. Maallistuessaan ja yksilökulttuurin omaksuessaan islaminuskoiset saavat vähemmän lapsia kuin fundamentalistiset muslimit, joten fundamentalismi leviää pelkästään perhepoliittisista syistä.

Atranin mukaan nykypäivän länsimaissa uskonnollinen fundamentalismi vetoaa nimenomaan henkilökohtaista muutosvaihtetta elävään nuorisoon. Se ei siis periydy vanhemmilta.

Kaufmannin mukaan sama demografinen kehityssuunta näkyy myös Israelissa, jossa ääriortodoksisen haredijuutalaisten syntyvyys on suurempaa kuin maassa asuvien arabien. Toisaalta juutalaisten sekulaarin enemmistön keskuudessa syntyvyys on pienintä maailmassa.

Muslimien, juutalaisten ja kristittyjen maallinen ja maltillinen enemmistö muuttuu vähemmistöksi, kun kiihkouskavaiset täyttävät planeetan. Liberalismi peruuttaa itsensä siihen kuuluvan individualismin takia.

VASTAUS EI OLE VÄLTYJEN VÄLISSÄ

Kaufmannin demografisessa katsannossa liberalismien selviytymiskeinoksi näyttäisi jäävän, että maltilliset uskovat sekä uskonnottomat ihmiset ryhtyvät lisääntymään keskenään ikään kuin kilpavarustelun hengessä. Sekularistille ajatus on vieras, eikä vain väestön liikakasvusta aiheutuvien ekologisten ongelmien takia.

Liberaalin individualistin näkökulmasta vaikuttaa turhan deterministiseltä ajatella, että fundamentalistien lapsista tulisi automaattisesti fundamentalisteja. Näin ei ole ainakaan koulutukseen panostavissa maissa.

Ongelmallista Kaufmannin esityksessä on myös eri uskontokuntien fundamentalistien niputtaminen yhteen. Kaikki uskonnolliset fundamentalistit eivät halua alistaa uskomuksilleen muuta maailmaa – oman yhteisön uskollisuus ja kuuliaisuus riittää heidän yhteisöllisiin tarpeisiinsa.

Kaufmannin maalaama uhkakuva tuntuu liioitellulta, koska terrorismin ja alistamisen kaltasiin vakaviin ongelmiin ei fundamentalistinen ideologia näytä riittävän yksin syyksi. Muun muassa Ranskan kansallisessa tutkimuskeskuksessa työskentelevä **Scott Atran**, joka tunnetaan kirjastaan *Talking to the Enemy* (*Penguin, TBA*), kirjoitti toukokuun alussa The

Guardian -lehdessä länsimaiden islamisteista näin:

”Ekstremismiin hakeutumisen prosessiin vaikuttaa median kannustama poliittinen herääminen, jossa jihad nähdään ainoana ratkaisuna globaaliin epäoikeudenmukaisuuteen. Kun havaittu epäoikeudenmukaisuus sattuu yhteen henkilökohtaisen turhautumisen kanssa, pakotie tilanteesta tulee merkitykselliseksi moraalisisessa suuttumuksessa, joka tukee väkivaltaista toimintaa. Al-Qaida ja kumppanit eivät niinkään rekrytoi kuin houkuttavat kapitalistisia, jotka ovat jo valmiiksi astuneet väkivaltaisen ekstremismin tielle.”

KUINKA FILOSOFISESTI VÄITELLÄÄN

Uskonnollisuuden ja erityisesti uskonnollisen fundamentalismin sosiaalisia ja yhteiskunnallisia ongelmia ovat eritelleet kirjoissaan biologi **Richard Dawkins**, filosofi **Daniel Dennett**, neurotutkija **Sam Harris** ja esseisti **Christopher Hitchens**. Heitä lukemalla saa selville, miten terrorismi ja autoritarismi sekä yleisyydestään huolimatta myös naisten alistaminen ovat vain ääriesimerkkejä uskontojen haitallisuudesta.

Tällaiset puheenvuorot painottavat sekulaarin demokratian merkitystä inhimilliselle hyvinvoinnille, mutta kärkevyydessään niillä lienee vähän myönteistä vaikutusta uskossaan vahvoihin fundamentalisteihin.

Jos uskonnollista fundamentalismia pidetään sosiaalisesti ja yhteiskunnallisesti vahingollisena, tilanteen korjaamiseksi – tai fundamentalismin leviämisen estämiseksi – hyödyllisempää voi olla tarttua edellä lainatun Scott Atranin käsitykseen ekstremismin tai nykyaikaisen fundamentalismin houkuttelevuudesta.

Tarvitaan vastahoukutus, koska Atranin mukaan nykypäivän länsimaissa uskonnollinen fundamentalismi vetoaa nimenomaan henkilökohtaista muutovaihtelua elävään nuorisoon. Se ei siis periä vanhemmilta.

KUINKA FUNDAMENTALISTI VIETELLÄÄN

Filosofisia suuntaviivoja sekularistiseen houkutteluun on tarjonnut amerikkalaisajattelija **Richard Rorty**. Hän tarkasteli ihmistä kieltä käyttävänä biologisena olentona, joka sosiaalistuu tietyssä kielellis-kulttuurisessa vaikutuspiirissä. Sosiaalistumisen seurauksena maailmaa ja itseämme koskevat perususkomuksemme muodostavat ”fundamentaalisin sanastomme”, jota vasten arvioimme itsellemme vieraita uskomuksia.

Rortyn ajatusta soveltaen voidaan sanoa, että se-

kularistinen argumentaatio ei tavoita uskonnollista fundamentalistia, koska tämän ”fundamentaalisin sanasto” on niin erilainen. Jumaluskaisen ihmisen käsitykset ovat yhteensopimattomia sellaisen ”fundamentaalisin sanaston” kanssa, jonka ytimessä on käsitys ihmisen biologisuudesta sekä usko tieteen metodiin ja mielikuvituksen rajattomuuteen.

Sekularistin ”fundamentaalisin sanasto” ei ole fundamentalistinen, koska sille on keskeistä avoimuus erilaisille sanastoille sekä valmius jatkuvaan itsekorjaavuuteen. Kommunikoidessaan itseään toisenlaisten sanastojen käyttäjille sen vahvimmaksi keinoksi paljastuu siksi juuri suostuttelu.

Maaikman epäoikeudenmukaisuuksia on pyrittävä korjaamaan, mutta uskonnolliseen fundamentalismiin voi vastata myös puhumalla. On näytettävä fundamentalistille, että sekulaari humanismi on inhimillisessä rikkautessaan yliveraisen houkutteleva uskomusjärjestelmä. Siihen sopii myös seksi. ■

Kirjallisuutta:

- Bruce Bawer (2006): *While Europe Slept: How Radical Islam is Destroying the West from Within*. Doubleday.

- Christopher Caldwell (2009): *Reflections on the Revolution in Europe: Immigration, Islam, and the West*. Doubleday.

- Richard Dawkins (2007): *Jumalharha*. Terra Cognita.

- Daniel Dennett (2007): *Lumous murtuu: uskonto luonnonilmiönä*. Terra Cognita.

- Sam Harris (2007): *Uskon loppu: Uskonto, terrori ja järjen tulevaisuus*. Terra Cognita.

- Christopher Hitchens (2008): *Jumala ei ole suuri: kuinka uskonto myrkyttää kaiken*. WSOY.

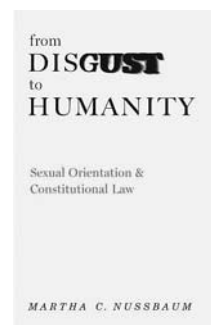
- Eric Kaufmann (2010): *Shall the Religious Inherit the Earth? Demography and Politics in the Twenty-First Century*. Profile Books.

- Richard Rorty (1989): *Contingency, Irony, and Solidarity*. Cambridge University Press.

- Mark Steyn (2009): *Lights Out: Islam, Free Speech and the Twilight of the West*. Stockade Books.

- George Weigel (2008): *Against the Grain: Christianity and Democracy, War and Peace*. Crossroad.

- George Weigel (2007): *Faith, Reason, and the War Against Jihadism: A Call to Action*. Doubleday

Inhosta ihmisyyteen

TOMMI PAALANEN

Martha C. Nussbaum: From Disgust to Humanity.

Sexual Orientation & Constitutional Law.
Oxford University Press 2010.

Inho on ollut tehokas vallankäytön väline kautta järjestäytyneiden yhteiskuntien historian. Sen avulla on voitu jakaa ihmiset ryhmiin, joista toisille kuuluu itsestään selvästi yhteisön jäsenyys ja jäsenyyden tuomat edut. Valtaryhmään kuuluttamattomista henkilöistä on maalailtu inhottava ja halveksittava kuva: juutalaiset ovat kuin torakoita, neekerit ovat tyhmiä ja alkukantaisia, homot levittävät tauteja.

Inhottavia mielikuvia herättävät kuvaukset pyrkivät tekemään epäsuosituista ihmisistä epäihmisiä. Kun tällaiset käsitykset pääsevät valtaan, on helppoa perustella heidän saamaansa huonoa kohtelua; ihmisoikeudet eivät kuulu epäihmisille. Inhopropagandan tavallinen taktiikka onkin verratua kohteena olevia ihmisiä inhottavina pidettyihin eläimiin – rottiiin, torakoihin, matoihin – tai esittää heidät alkukantaisina ja eläimellisinä viittaamalla käytökseen, älykkyyteen tai jopa hajuun.

Martha C. Nussbaum purettu teoksessaan *From Disgust to Humanity* syvälle inhopropagandaan

ja sen käyttöön Yhdysvalloissa. Hän osoittaa, miten inhoa käytetään yhä argumentoinnin perustana oikeusjutuissa ja julkisessa keskustelussa, joka liittyy homoseksuaalisuuteen. Tärkeä osa tätä keskustelua on uskontojen ja uskonnonvapauden rooli. Monet uskonnolliset järjestöt ovat osallistuneet homovastaiseen liikehdintään, koska niissä pelätään laajalti homoseksuaalien oikeuksien parantumisen kaivavan maata uskonnollisen elämäntavan alta.

Nussbaum ottaa teoksessaan uskonnollisten ihmisten huolet ja näkemykset vakavasti perustelun suurella kärsivällisyydellä ja seikkaperäisesti, missä homovastaiset käsitykset menevät vikaan. Keskustelun kulmakiveksi nousee teoksen alaotsikon mukaisesti Yhdysvaltain perustuslaki, joka takaa kaikille yksilöille yhdenvertaisen ja oikeudenmukaisen kohtelun lain edessä.

INHON POLITIIKKA

Martha C. Nussbaum kutsuu inholle rakentuvaa yhteiskunnallista toimintaa ”inhon politiikaksi”.

Se on ollut aktiivisesti esillä Yhdysvaltain lähihistoriassa muun muassa naisten tasa-arvokamppailun kampittajana ja mustien oikeuksien rajoittajana. Nykyisessä julkisessa keskustelussa inholle nojautuvia argumentteja käytetään seksuaalisen vapauden tukahduttamiseen useilla eri rintamilla. Niitä kohdistetaan homoseksuaalisuuden lisäksi esimerkiksi sadomasokismiin, seksivälineisiin, strippaukseen, seksiklubeihin ja pornoon.

Nussbaum tekee tarkan analyysin inhon luonteesta ja tunnustaa, että inholla on merkityksensä ihmisen hyvinvoinnille. Inho ja sen perusteella tehdyt päätökset ovat perusteltuja silloin, kun inho kohdistuu ns. ensisijaisiin kohteisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi hajut, maut, tai muut aistimukset, jotka tuottavat suoraan inhon tuntemuksia kokijassaan. Henkilö voi perustellusti vaatia lain suojaa tällaisia aistimuksia vastaan omassa kodissaan tai pihamaalaa. Tämä tarkoittaa lähinnä sitä, että naapuri ei voi vapaasti polttaa autonrenkaita, pitää kaatopaikkaa tai levitellä valtavia kuvia runneltuista ruumiista aitasan takana.

Toinen inhon laji on projisoitua. Siitä on kyse silloin, kun inho perustuu mielikuviin ja käsitelmiin suorien reaktioiden sijaan. Projisoitu inho on inhoa naapurissa tapahtuvia kuviteltuja seksiaakteja kohtaan tai jonkun seksuaalista suuntautumista kohtaan. Se voi myös olla inhoa, joka kohdistuu ”saastumisen” tai ”likaantumisen” mielikuviin. Tällaista inhoa kokeva henkilö voi ajatella olevansa saastunut esimerkiksi siitä, että homoseksuaali katsoo häntä sillä silmällä. Nussbaumin mukaan tällaisia inhon tuntemuksia ei voi pitää lainsäädännön tai viranomaistoiminnan perusteena, sillä inho on kulttuurisesti vaihteleva ja varsin epäluotettava tunne moraaliseksi oppaaksi.

Projisoitujen inhontunteiden herätteleminen on inhon politiikan perusmenetelmä. Esimerkiksi Yhdysvalloissa sijaitsevan ”perhetutkimusinstituutin” johtaja **Paul Cameron** käyttää toistuvasti kirjallisisa tuotoksissaan kuvauksia sperman, veren ja paskan kavalkadista, joka hänen mielestään on miesten välisen seksin tyypillinen kuvaus. Samaisissa tuotoksissa vihjaillaan, että homot käyttävät lapsia hyväkseen ja tuovat matkustellessaan ulkomailta kaikenlaisia homotauteja muuten puhtoiseen Amerikkaan.

Tällaisen revittelyn tavoitteena on vahvistaa ihmisten tavallisia pelkoja eritteitä, sairauksia ja väkivaltaa kohtaan. Nussbaumin mukaan pelkojen varsinainen alkuperä on oman kehon haavoittuvaisuuden havaitseminen. Inho oman kehon rappeutumista, eritteitä ja vahingoittumisalttiutta kohtaan

synnyttää voimakkaita reaktioita, joita on helppo kanavoida kohti oletettuja uhkia. Toki pelon synnä toimii myös tietämättömyys esimerkiksi sairauksien tarttuvuudesta ja homoseksin propagandaa arkisemmasta todellisuudesta.

Inhon politiikka on erityisen vetoavaa siksi, että se synnyttää kaksinkertaisen erottautumisen tavan inhotusta ihmisryhmästä. Se maalaa inhon kohteesta niljakkaan ja saastaisen kuvan, mutta samalla myös korottaa oman ryhmän puhtaaksi, hienoksi ja oikeamieliseksi. Kun tällainen perusta on valettu, on helppo jatkaa inhon kohteena olevan ryhmän vähättelyä ja alistamista. Inhoa käytetään sorron oikeuttajana tunnetasolla, kun taas sairauksien ja muiden uhkien korostaminen toimii yhteiskunnallisella tasolla. Kukapa ei haluaisi edistää kansanterveyttä!

USKONNONVAPAAUS JA SEKSUAALISUUS

Uskonnollista vakaumusta käytetään usein perusteluna homovastaisuudelle. Homoseksuaalien syrjinnän kieltävä lainsäädäntö nähdään uhkana uskonnolliselle elämäntavalle, koska sen koetaan pakottavan uskovaiset hyväksymään homoseksuaalit keskuudessaan. Tavallisia pelkoja on lasten joutuminen homo-opettajan huomaan tai velvollisuus homoseksuaalien tasavertaiseen kohteluun uskonnollisten järjestöjen sisällä.

Nussbaum vastaa uskovaisten pelkoihin toteamalla, että heidän ei ole perusteltua ajaa kokonaisvaltaista homovastaista politiikkaa, sillä on olemassa rajatumpiakin keinoja, joilla uskovaiset voivat eristää itsensä homoseksuaalit hyväksyvistä yhteiskunnasta. Jos homojen suvaitseminen on mahdotonta, uskovat voivat esimerkiksi turvautua kotiopetukseen ja edistää poikkeusjärjestelyjä, jotka sallivat uskonnollisten järjestöjen valita jäsenensä ja työntekijänsä haluamillaan kriteereillä.

Yhdysvalloissa on vahva uskonnon- ja oman tunnonvapauden perinne. Monet Yhdysvaltoihin saapuneet siirtolaiset pakenivat vainoa uskontonsa takia, mutta saattoivat kuulua keskenään eri uskontokuntiin. Tästä johtuen siirtolaiset joutuivat jo varsin aikaisessa vaiheessa sopimaan uskonnon- ja omantunnonvapautta koskevista periaatteista, jotka antoivat kullekin vapauden harjoittaa haluamaansa uskontoa, vaikka valtaväestö olisikin pitänyt toimintaa synnillisinä.

Tekijä vertaa uskonnonvapauden perustelua seksuaaliseen suuntautumiseen ja havaitsee, että yllättävän moni asia osuu yksiin. Niin uskonnollinen vakaumus kuin seksuaalisuuskin ovat yksilön elämän kannalta merkittäviä, syvästi henkilökohtaisia ja

Tavallisimpia pelkoja on lasten joutuminen homo-opettajan huomaan tai velvollisuus homoseksuaalien tasavertaiseen kohteluun uskonnollisten järjestöjen sisällä.
Martha C. Nussbaum

persoonallisuutta määrittäviä tekijöitä. Kummankin rajoittaminen vaikuttaa huomattavasti yksilön onnellisuuteen. Onkin kiinnostavaa, että uskonnonvapautta puolustavat argumentit sopivat miltei sellaisenaan seksuaalivähemmistöjen oikeuksien puolustamiseen. Rhode Islandin siirtokunnan perustaja **Roger Williams** myönsi täyden omantunnonvapauden ja kansalaisoikeudet jopa ateisteille, vaikka oli itse lujasti uskossa. Vastaavaa suorasekkäisyyttä kaivattaisiin myös nykyisin niiden uskovien keskuuteen, jotka ovat kilvan vaatimassa rajoituksia toisten ihmisten perusoikeuksiin.

Nussbaumin ehdoton valti sekä uskontokeskustelussa että seksuaalipolitiikassa on viileä asennoituminen erilaisista taustoista käsin esitettyihin näkemyksiin. Hän suhtautuu tasapuolisen arvostavasti keskustelijoiden näkemyksiin ja tekee lopulta johtopäätöksensä vahvan lainopillisen ja yhteiskuntafilosofisen argumentaation avulla. Tällainen työskentely ei missään vaiheessa loukkaa eri mieltä olevien vakaumusta, mutta vaatii heitä tunnustamaan loppupäätelmät. Kiihkeästi uskova homovastustaja onkin tiukan paikan edessä silloin kun hänen vaatimuksensa kaventaa homojen oikeuksia johtavat loogisesti siihen, että myös hänen uskonnonvapautensa olisi samalla vaakalaudalla.

KOHTI IHMISYYTTÄ

Teoksessa käsitellään runsaasti oikeustapauksia, joissa on vedottu Yhdysvaltain perustuslakiin syrjinnänvastaisessa kamppailussa. Suomalaiselle lukijalle oikeusjuttujen läpikäilyminen voi olla ajoittain raskasta, sillä ne sisältävät toistoa ja oikeuskäytäntöihin liittyvää pohdiskelua, joka on ulkopuolisen näkökulmasta varsin kapea-alaista. Nussbaumin argumentaatio kuitenkin rakentuu oikeusjuttujen yhteydessä pala palalta, joten niiden

läpikäilyminen on lopulta palkitsevaa.

Nussbaum osoittaa oikeusjuttuja käsitellessään, miten ja miksi inholle perustuva argumentaatio pettää kerta kerralta. Hän sitoutuu vahvasti John Stuart Millin liberaaliin filosofiaan ja käyttää taitavasti Millin tekemiä erotteluja apunaan. Niistä tärkein tässä yhteydessä on erottelu itseän ja toiseen kohdistuvien tekojen välillä. Nussbaum argumentoi vakuuttavasti, että julkisella vallalla ei ole kunnollisia perusteita puuttua sellaisiin yksilön toimiin, jotka kohdistuvat vain häneen itseensä tai suostuvaisiin toisiin.

Kirjan myönteinen anti ei kuitenkaan rajoitu pelkästään menestyksekkääseen argumentaatioon, vaan tekijä esittelee inhon politiikalle vastakkaisen ajattelutavan, jonka hän näkee olevan valtaansa nousemassa. Kyse on ”ihmisyyden politiikasta”, joka tarkoittaa toisten ihmisten kohtaamista empatian ja mielikuvituksen avulla. Mielikuvitusta käyttämällä on mahdollista eläytyä toisen tilanteeseen, jolloin on helppo ymmärtää esimerkiksi millainen merkitys tasavertaisuudella ja hyväksynnällä on homoseksuaalille. Toisen ihmisyyden tavoittaminen on tällä tavalla mahdollista, eikä inho enää mahdu käsitelmiin, jotka syntyvät aidon myötäelämisen kautta.

Vaikka Nussbaum näkee ihmisyyden politiikan nousevana trendinä, on hänen optimisminsa ymmärrettävä ehdollisena. Jo pelkästään hänen itse esittämänsä aineisto inhon laajalle levittäytyvistä lonkeroista kertoo, että inhimillisyyttä ja yhdenvertaisuutta on puolustettava leppymättä, jos haluaa niiden kukoistavan tulevaisuudessa. Erilaiset aatteet – sekä hyvän- että pahantahtoiset – leviävät ihmisten keskuudessa epidemian tavoin. Hyvän tahdon voitto ei ole itsestäänselvyys, vaan vaatii johdonmukaista työskentelyä inholle ja pelolle perustuvia käsitelmiä vastaan. ■

Burka ja kieltämisen pelko

IIVI ANNA MASSO

Ranskan ja muiden Euroopan maiden yritykset kieltää burkan käyttö tietyissä julkisissa paikoissa on käynnistänyt taas kerran keskustelun ympäri Eurooppaa – sielläkin, missä ei burkaa paljon käytetä eikä kieltoa harkita. Fundamentalistien ja moraalirelativistien argumentit burkan puolesta on kuultu jo moneen kertaan. Kiinnostavinta keskustelussa on se, että myös jotkut liberaalit puolustavat “burkan käytön oikeutta” – valinnanvapauden nimissä. Heidän mukaansa burkan kielto länsimaissa vastaisi moraalisesti sen pakkoa islamilaisissa maissa.

Burkakiellon vastustaminen vapauden nimissä on ironista siksi, että burka itse edustaa valinnanvapauden täydellistä vastakohtaa. Burka ei ole päivän muotivalinta, kuten minihame, jota länsimaiset kulttuurirelativistit mielellään vertaavat burkaan. Kukaan ei käytä tänään burkaa, huomenna farkkua ja ylihuomenna jakkupukua. Burkan tarkoitus ei ole edustaa tietyn tyylistä vaatevalintaa. Sen tarkoitus on peittää – tehdä nainen sen alla näkymättömäksi, julkisesti olemattomaksi. Sen tarkoitus on ryöstää naiselta henkilöllisyys.

Paikoissa, joissa burkan käyttö on yleistä, siihen liittyy aina väkivalta ja naisen vapauden rajoittaminen. Vapaan pukeutumisen kielto, ulkona liikkumisen kielto, ajokielto, kanssakäymisen kielto mieshenkilöiden kanssa. Taliban rankaisi naisia nilkan näkyvyydestä pahoinpitelemällä tai ampumalla, mutta se myös esti naisilta työnteon, ja se yrittää edelleen väkivalloin estää tyttöjen koulunkäyntiä.

Saudi-Arabiasta muistetaan tapaus, jossa “moraalipoliisi” antoi 12-vuotiaiden koulutyttöjen kuolla koulurakennuksen tulipalossa, koska heillä ei ollut

koulun sisällä huntuja päällä. Lasten kuolema oli moraalin vartijoille parempi vaihtoehto kuin heidän epäsiivertäminen pöydänsä näkyminen koulun ulkopuolella. Maassa burkapakkoon liittyvät monenlaiset kiellot ja rajoitukset. Nainen ei saa lähteä ulos edes burkan peittämänä ilman miespuolista holhoajaa. Jemenissä, jossa niqab-tyylinen burka on yleinen, myös pakotetut lapsiavioliitot ovat tavallisia.

Niin kauan kuin tämä on arkista totuutta jossain päin maailmaa, länsimaisen burkan käytön puolustus vapaan valinnan nimissä on tekopyhää. Tämä ei tarkoita, ettei “burka chic” olisi joissain tapauksissa naisten oma valinta. Burka on länsimaissa eräs tapa osoittaa mieltä. Lännessä vangittujen miesterroristien vaimot käyttävät lähes poikkeuksetta saudiburkaa. Haastattelussa burkaan vapaaehtoisesti pukeutuvat fundamentalistinaiset ovat kertoneet, että he eivät puhu “vieraille” miehille, he pitävät väärauskoisia saastaisina ja hunnuttomia naisia huorina.

Vapaasti valittu burka edustaa siis paitsi uskonnollista ylihurskautta, myös epäsuvaitsevaisuutta ja vihamielistä ideologiaa. Toisaalta burkaa käytetään länsimaissakin myös naisen alistamisen keinona – siksi Ranskassa musliminaisia edustava *Ni Putes, Ni Soumises*-järjestö on ollut kiellon äänekkäimpiä tukijoita. He tietävät, että “vapaus” käyttää burkaa tuo jollekin mukanaan pakon käyttäen sitä.

Ulkopuolisten kannalta kysymys, onko kyseessä pakko vai “uskonnollinen valinta”, on vähemmän olennainen. Jos kasvojen peittäminen sotii yleisiä käytöstapoja ja turvallisuusvaatimuksia vastaan, miksi olisi uskonnollisuus parempi argumentti poikkeuksien puolesta kuin ideologia tai mielipide?

Uskonnon harjoittamisen vapaus ei tarkoita oikeutta olla noudattamatta yleisiä sääntöjä uskontoon vedoten.

On ymmärrettävää, jos kasvojen peittämistä julkisissa tiloissa pidetään järjestyssääntöjen vastaisena. Kysymys on kaikkien oikeudesta nähdä toisten ihmisten kasvot, eleet ja ilmeet. Puhumattakaan siitä – kuten uskontokriittinen kolumnisti **Christopher Hitchens** asian ilmaisi –, että demokraattiseen sivistykseen kuuluu sellaisten ystävällisten ilmaisujen käyttö kuten “mukava nähdä sinua”.

Lisäksi kysymys on turvallisuudesta ja myös tasavertaisuudesta. Mikäli jotkut argumentit eivät ole erityisen painavia vain siksi, että niitä väitetään uskonnollisiksi, burkaa ei tulisi käsitellä ymmärtäväisemmin kuin kommandopipoja, naamioita tai Ku-Klux-Klanin huppuhattuja. Vapauden toteutus on aina mahdollista vain tiettyjen sääntöjen puitteissa. Pukukoodit ovat nykyajan lännessä väljemmät kuin missään kulttuurissa koskaan, mutta tiettyjä pukukodeja täälläkin silti noudatetaan. Emme liiku alastomana kadulla tai bikineissä toimistoissa. Länsimaiset pukukoodit jäävät edelleen väljiksi silloinkin, kun ihmisen täydellinen peittäminen tilanteissa, joissa kasvojen näkeminen on sivistyneen kohtaamisen ehto, estetään lailla.

Sen verran vapauden rajoituksia joutuvat yleisen viihtyvyyden nimissä sietämään myös fundamentalistit, joiden oma ideologia vastustaa vapautta sinänsä. Burkaan liittyvä huorittelu ja epäsuvaitsevaisuus tarkoittaa väistämättä sitä, että burkan yleistyminen katukuvassa rajoittaa kaikkien naisten liikkumisvapautta. Liberaalitkin joutuvat välillä tekemään valintoja erilaisten vapauden rajoittamisen keinon

välillä. Burkan kieltoa, taas Hitchensia lainaten, voi pikemminkin nähdä kiellon purkamisena, koska burka itsessään kieltää niin paljon. Tämän toivoisin myös kaikkia kieltoja vaistomaisesti vieroksuviensa liberaalien ymmärtävän. ■

Kainuun vapaa-ajattelijat juhlivat 50 vuoden toimintaa

AKI RÄISÄNEN

JUHLAKOKOUKSEEN SAAPUI VAPAA-AJATTELIJOITA YMPÄRI KAINUUN.

Laajan maakunnan alueella toimiva Kainuun Vapaa-ajattelijat juhlisti 50-vuotista toimintaansa juhlakokouksella, joka oli samalla yhdistyksen normaali vuosikokous.

Yhdistyksen perustamisesta tuli täyteen 50 vuotta jo viime marraskuussa, mutta ajankohdalle suunniteltu juhla peruttiin tuolloisen sikainfluenssa-aallon vuoksi ja muutettiin vain omalle jäsenistölle suunnatuksi juhlakokoukseksi,

jossa vierana oli liiton pääsihteeri **Eino Huotari**. Juhlapuheen pitänyt Huotari ennakoii siviiliseremonioiden väistämätöntä lisääntymistä ja uskonnollisen kulttuurin vähittäistä murenemistä.

– Kun Suomessa eroaa nyt kirkosta runsaat 40 000 ihmistä vuosittain ja valta-osa eroajista on nuoria aikuisia, niin yhä useampi avioliitto solmitaan siviiliseremonioiden ja yhä useampi lapsi syntyy uskonnottomaan kotiin, hän sanoi Kajaanin Linnansalissa pidetyssä juhlassa.

– Side kirkkoon on yhä ohuempi. Erittäin monen nuoren kohdalla kyse on vain siitä, että erotaan kun ikää tulee tarpeeksi mutta itse asia on itänyt jo pitkään, Eino Huotari arvioi.

Huotari oli perustamassa ja ohjaamassa jo ensimmäistä nuorten *Prometheus*-aikuistumisleiriä vuonna 1989. Hänen mukaansa Protun piirissä näkyy, että välillä hukassa ollut yhteisöllisyyden aika on palaamassa.

Pääsihteerin mukaan nyt Suomea pyörittää ”digiimmigranttien” polvi, joka uskoo videoneuvottelujen ja sähköpostikokousten voimaan.

– Protussa toimii jo ”diginatiivien” sukupolvi, jotka ovat lapsesta asti värkänneet tietokoneiden kanssa ja heille sähköposti on jo vanhanaikaista. Mielenkiintoista kuitenkin on, että nämä nuoret haluavat kokoontua yhteen naamatuksen ja tehdä asioita yhdessä, vaikka hallitsevat tietotekniikan meitä paremmin, Eino Huotari sanoi.

KUNNANJOHTAJA VETI PERUSTAVAA KOKOUSTA

Kainuussa alkoi vahvan vasemmistolaisen työväenliikkeen myötä kirkosta eroaminen heti kun se laillisesti oli vuodesta 1923 alkaen mahdollista ja ilmiö näkyi Kajaanin vanhan hautausmaan takalaidalle syntyneenä kirkosta eronneiden hautausalueena.

Oman hautausmaan puute herätti 1950-luvun lopulla silloisen Kajaanin maalaiskunnan kunnanvirastolla keskustelun vapaa-ajattelijayhdistyksestä. SKDL:llä oli nimittäin valtuustossa yksinkertainen enemmistö ja kunnan johtavat viranhaltijat myös vasemmistolaisia.

Niinpä Kainuun Vapaa-ajattelijat perustettiin 10. marraskuuta 1959 ja perustavan kokouksen puheenjohtaja oli kunnanjohtaja **Ilmari Räsänen**, Yhdistysrekisteriin yhdistys kirjattiin jo 9. joulukuuta 1959.

– Vuotta myöhemmin eli marraskuussa 1960 yhdistys osti **Aate** ja **Anna Mäkäräiseltä** Paltaniemeltä Hautapelto-nimisen määraalan, josta sitten tuli nykyinen hautausmaamme Tuonenviita,

kertoi yhdistyksen varapuheenjohtaja **Onni Ahonpää** juhlapöydässä.

Opetusministeriö myönsi Tuonenviidalle hautaamisluvan 1964, mutta ensimmäinen haudaus tapahtui vasta lokakuussa 1971. Tähän mennessä haudauksia on tehty 76, joista 11 viime vuosina yleistyneitä uurnahaudauksia.

Ilmari Räsänen jälkeen puheenjohtajina olivat mm. **Erkki Seppälä** ja **Niilo Viitala**, mutta tämän muutettua Kajaanista toiminta lamaantui hetkeksi 1970-luvulla kunnes Onni Ahonpää tarttui toimeen.

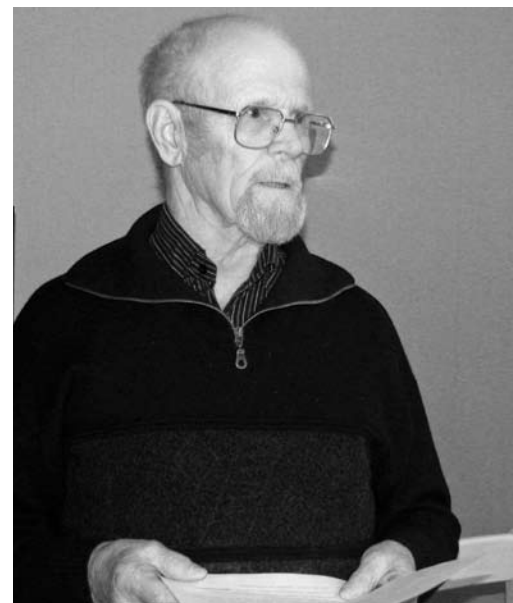
Kaupunginvaltuustoakin luotsannut Ahonpää sai aikaan parkkipaikan rakentamisen ja pystytti yhdessä **Heimo Tervosen** sekä **Unto Mustosen** kanssa 1987 varastorakennuksen. Yhdistyksen talous saatiin taas kuntoon ja hautapaikat jäsenille ilmaiseksi.

Aki Räisänen 1999 alkaneella puheenjohtajakaudella on hautausmaalle rakennettu uurna-alue Tuonenlehto, jonne hankittiin Kuhmon Verikallion

EINO HUOTARI

ANETTE PYYKKÖ SOITTI ALTTOVIULUA JUHLAKOKOUKSESSA.

ONNI AHONPÄÄ

louhokselta yhteinen muistokivi ja jonne on tehty vuosittain kunnostustöitä, kaikki talkoilla.

Jäsenille Tuonenviidan hautapaikat ovat ilmaiset, muilta tavallinen hautapaikka maksaa 200 euroa, uurnahautapaikka 100 euroa ja laatta muistokiveen 100 euroa.

KOSKEN LAULUN "ÄIJÄKÖÖRI" TOI LAULUTERVEISET, OSA KUOROLAISISTA KUTEN ARVI PÄÄKKÖNEN (EDESSÄ) EHTI MYÖS VAPAA-AJATTELIJOIDEN TOIMINTAAN.

Valtion tai kaupungin avustusta hautausmaan toimintaan ei saada lainkaan vaan kaikki tapahtuu talkootöinä.

RÄISÄNEN JATKAA

Juhlapöydässä oli saapunut jäseniä useammasta kunnasta, kulttuuriannista vastasivat **Pentti Väinänen** johtama Kosken Laulun "äijäkööri" säestäjänä **Arvo Huttunen** ja **Jarmo Munter** sekä suomussalmelainen alttoviulisti **Anette Pyykkö**, joka on käytettävissä muusikkona myös uskonnottomien juhlissa.

Juhlapöytä valitsi yhdistyksen puheenjohtajaksi edelleen maakuntavaltuutettu Aki Räisänen, varapuheenjohtaja on Onni Ahonpää, sihteeri-taloudenhoitaja **Seija Halonen**, johtokunnan jäsenet **Matti Eerola** ja **Terho Pesola** sekä varajäsenet **Aimo Pulkkinen** ja **Veikko Ruotsalainen**.

Tuonenviidan siivoustalkoot ovat jälleen toukokuussa ja yhdistys palkitsee taas Kajaanin Lukion parhaan ET-yltioppilaan, viime keväänä hän oli **Lotta Kingelin**.

Yhdistys lisää sosiaalisen median käyttöä ja sille on jo avattu omat facebook-sivut. Lisäksi tarjotaan puhujapalvelua uskonnottomien juhlisiin ja osallistutaan Helsingissä pidettäville Vapaan Ajatuksen kesäpäiville. ■

Vapaa-ajattelijat Maailma kylässä -festivaaleilla

REINO SIMOLA JA TARJA KOIVUMÄKI

TIINA RAEVAARA JA TARJA KOIVUMÄKI

Vuoden tauon jälkeen Vapaa-ajattelijain liitto oli taas mukana Maailma kylässä -festivaaleilla. Tapahtuma järjestettiin Helsingin Kaisaniemessä ja Rautatientorilla la 29. ja su 30.5. Molempina päivinä Vapaa-ajattelijain osastolla kävi kuhina ja kaikki tarjolla olleet Vapaa Ajattelijat menivät. Jäseniä liittoon saatiin festivaaleilta vajaa kymmenen.

Osastolla päivystivät järjestösihteeri **Joni Pelkonen** sekä Helsingin vapaa-ajatteliijoista varapuheenjohtaja **Tarja Koivumäki**, hallituksen jäsen **Henrik Sawela** ja hallituksen varajäsenet **Jaakko Moisio** sekä **Markku Pääkkönen**. Myös **Tiina Raevaara** oli päivystämässä sunnuntaina. Liiton ja HVA:n puheenjohtaja **Jussi K. Niemelä** oli paikalla molempina päivinä. ■

Järki hoi, älä jätä!

HETA SAXELL

Olen ateisti, siis uskonnoton, sekulaari humanisti, tieteellisen maailmankuvan omaava henkilö. En siis kuulu mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan, en usko yliluonnolliseen – ja kyllä, humanistilla voi olla tieteellinen maailmankuva. Tieteen ”kovat” tosiasiat eivät sulje pois ”pehmeitä” arvoja. Jos uskonnottomuuden määrittely tuottaa päänvaivaa, ei uskonnon määrittely aina ole sen helpompaa.

Uskonto voidaan käsittää uskona yliluonnolliseen. Uskonnottomalla ei määritelmällisesti ole uskontoa eikä siten siis yliluonnollistakaan. Uskonto voidaan nähdä myös ihmisen olemassaolon merkityksen pohdintana ja näihin kysymyksiin annettuina vastauksina. Olemassaolon merkitystä voi toki pohtia ilman uskonnon viitekehystä, kuten on tehty maailman sivu. Uskonnolliset vastaukset näihin ovat luonnollisesti erilaisia kuin uskonnottomat. Pyhän käsite on yksi tapa tarkastella uskontoa. Pyhinä pidetyt asiat ovat erillään maallisista asioista. Mutta jos pyhinä ja siten loukkaamattomina arvoina pidetään vaikkapa ihmisoikeuksia, pyhän käsite laajenee uskonnollisia näkemyksiä suuremmalle alueelle.

Usko ja järki nähdään usein vastakkaisina asioina. Uskova sanoo, että usko on uskon asia, ei järjellä ymmärrettävissä. Mitäpä siihen sitten sanomaan. Järjelläkin on rajoituksensa, sillä vaikka ihmisellä olisi tieteesen ja järkeen pohjautuva maailmankuva, toimiamme ja ajatuksiamme ei ohjaa yksistään järki. Erilaisilla tunteilla ja usein järjettömiltä vaikuttavilla tuntemuksilla on paljonkin vaikutusta käyttäytymisemme. Tämä tahtoo useilta rationalisteilta tosin unohtua. Aivan oma lukunsa näissä uskon ja järjen kysymyksissä on ns. älykäs suunnittelu, joka yrittää yhdistää tieteen ja uskon. Jokainen voi itse päätellä, kuinka järkevää toimintaa tällainen on.

Järjellinen keskustelu uskonnosta uskovien kanssa voikin usein olla sula mahdollisuus. Miten pysyä asialinjalla, jos toinen osapuoli nimenomaan katsoo, ettei järjellä ole sijaa tällaisessa keskustelussa? Järkeä sopii kuitenkin käyttää suhtautumisessa toisten vakaumuksen. Uskovalle on usein yllätys, kuinka loukkaavaa ateistista ja uskonnottomasta on näke-

mys, jonka mukaan häneltä puuttuu jotain olennaista elämästään. Uskovan vilpittön toive uskon ja kaiken sen mukanaan tuoman hyvän löytämisestä kääntyy tarkoitustaan vastaan, koska se osoittaa täydellistä piittaamattomuutta toisenlaisia vakaumuksia kohtaan. Hyvää elämää kun voi viettää ilman uskonnollisia opinkappaleita. Jokaisella on toki oikeus nähdä juuri se oma katsomuksensa parhaana ja oikeana, eihän siinä muuten olisikaan mitään järkeä, mutta haaste onkin muiden näkemysten hyväksymisessä. Oman hyvän ja parhaan tuputtaminen toisille ei välttämättä ole hyvä ja paras toimintatapa. Kaikilla on tietysti oikeus oman näkemyksensä esiintuomiseen. Toisten näkemyksistä loukkaantuminen on myös oma valinta. Jos ei siedä erilaisuutta ympärillään, on pian vaikeuksissa. Vaihtoehtoina on muuttaa korpeen muiden samanmielisten kanssa tai ottaa järki käteen ja tarkastella maailmaa avoimemmin.

Järjettömältä tuntuu myös se, että tieteesen ja järjenkäyttöön perustuvan maailmankuvan omaava henkilö joutuu usein perustelemaan näkemyksiään altavastajan asemasta. Jostain syystä vallitseva näkemys on se, että jos ihmisellä ei ole uskontoa, ei hänellä ole arvojakaan. Ateisti nähdään kylmänä rationalistina, jota ohjaa vain oman edun tavoittelu. Väite on niin järjetön, että se mykistää. Mutta järjenvastaiset näkemykset ovat valitettavasti joskus juuri niitä sitkeimpiä. Tämähän on juuri uskontojen kohdalla osoitettu. Miten siis käydä järjellä järjettömyksiä vastaan? Oliko Ultra Bra oikeassa kehoittaessaan: ”On ryhdyttävä vastarintaan ja seurattava järjen valoa. Älä katoa hiljaa, vaan haasta riitaa loppuun asti!” ■

Heta Saxell on helsinkiläinen filosofian maisteri, vapaa kustannustoimittaja ja kirjoittaja.

Uutta vai vanhaa ateismia?

”Ihmisoikeudet toteutuvat usein vain paperilla: Ihmisoikeuksien tunnustamisen vaatimus on läpäissyt modernin yhteiskunnan maailmanlaajuisesti. YK:n perusajatus ihmisen koskemattomuudesta ja ihmisyydestä arvona sinänsä on kirjattu lähes jokaisen valtion perustuslakiin. Vaikka ihmisoikeusajattelu on näennäisesti hyväksytty ympäri maailmaa, sen toteutuminen ruohonjuuritasolla on kuitenkin puutteellista etenkin länsimaiden ulkopuolella. Suuri osa ihmisoikeuksiin kohdistuvasta kritiikistä tulee maista, jotka eivät hyväksy ihmisoikeusjulistuksen takana olevaa länsimaista ihmiskäsitystä ja maailmankuvaa”. Tällaisen sitaatin löysin teologia.fi sivustolta. Kirjoittajana **Ilse Paakkinen**.

Maaliskuun 8. Hesarissa tohtorikoulutettava Paakkinen vastaa oman vieraskynä-artikkelinsa (3.3.10) aiheuttamaan keskusteluun: ”Ateismi ja uusateismi eivät ole synonyymejä toisilleen. Ateismi on kattokäsite, joka pitää sisällään niin maltillisia kuin fanaattisia suuntauksia. Tarkoitukseni ei ollut ateismin vaan uskontovastaisen uusateismin tarkastelu”.

Ja vielä kolmas lainaus teologian maisterilta Vantaan seurakuntien *Vantaan Lauri* -lehdestä 29.4.10: ”Monet arvelivat, että olen fundamentalisti ja nuttura kireällä. Mutta itse asiassa en usko Jumalaan. En ole teisti, mutta en myöskään ateisti

tai edes agnostikko . . . En koe tarpeelliseksi sitoutua mihinkään näkemykseen. Kysymys Jumalan olemassaolosta on minulle toissijainen”.

Ensimmäinen sitaatti on tiedenaisen tekstiä ja sopii korvilleni. Toiseen sitaattiin voin vain vastata, että aatehistorioitsija voinee nähdä ateismia norsunluutornin rappusilta noinkin. Mutta tuo kolmas sitaatti sotki pääni, sillä kieltämällä ateismin, teismin ja agnostisismin sekä Jumalan mieleeni tuli tutkijan norsunluutornin huipulla olevan kannanoton. Toki Paakkinen onkin huippuyksikön tohtorikoulutettava.

Itse vieraskynä-artikkelinsa Paakkinen lopettaa: ”Paradoksaalisesti sekä uusateistiset että uskonnolliset fanaatikot tarvitsevat vihansa kohdetta saadakseen sanomansa kuuluviin.” Tässä kohdassa avoimesti myönnän, etten ole lukenut ”uusateistisiä” **Daniel Dennetin**, **Richard Dawkinsin**, **Sam Harrisin** tai **Christopher Hitchensin** teoksia. You Tubesta olen katsonut heidän esitelmiään tai väitteilyitä kuten 200 000 - 2 miljoonaa muuta maailman kansalaista. En nyt pidä heidän esiintymistään kovin aggressiiviselta vaikuttavalta - sanailu on reipasta, avointa ja argumentaatioissa perusteet löytyvät. Kunnon väittelijöitä myös suullisesti - kirjallisesta esiintymisestä en siis tiedä. Taidan olla paremmin uskontokritiikissäni ”vanha-ateisti”. Olisi mie-

lenkiintoista kuulla Paakkiselta ”vanha-ateismin” kritiikki, vai eikö se ole tutkijan kannalta mielenkiintoista? Mitenkähän kävisi Paakkiselta vapaaajattelun kritiikki?

Minua on henkilökohtaisesti kiinnostanut suomalainen uskonnollisuus ja eritoten suomalainen vapaa-ajattelu. Siksi palaan välillä selailemaan erityisesti **V.T. Aaltonen** mainioita kirjoja *Miksi olen vapaa-ajattelijaa?* (90s., 1949) ja *Miksi en ole kristitty?* (223s., 1952).

Lyhyempi *Miksi olen vapaa-ajattelijaa?* sisältää luvut Kirkon oppi, Kirkon kylvö ja yhteiskunta sekä Uskonnonvapautemme. Saatteensa lukijalle Aaltonen lopettaa: ”Tiedemiehenä en yksinkertaisesti voi vaieta silloin kuin kaikki tunnetut välikappaleet taivaan valon viemiseksi kansan keskuuteen jatkuvasti selittävät, että maallinen viisus on hullutusta. Minulle on sitä työläämpää vaieta siksi, että muut tiedemiehemme joko esiintyvät kristillisinä tai eivät puhu mitään”. Olisiko nyky-paakkisen kaltaiset tiedenäiset uusi uskonasioista vaikeneva ryhmänsä, vaikka ovat oppinsa saaneet valtiokirkon suojelemissa teologisissa tiedekunnassa.

Kirjassaan *Miksi en ole kristitty?* Aaltonen käsittelee jumalatodistukset, Kristus-uskon, kuolematonmuuden, järjen, pakanauuskonnot ja uskon hedelmät sekä suomalaista yhteiskuntaa tilastojen valossa mm.

siviilirekisteriläisten määrää eri vuosina sekä useita gallupeja. Tämän kirjan lukijan saateen loppu kuuluu: ”En voi vaieten nähdä, että lapsille ja valistumattomille ihmisille esitetään raamatun kertomukset ja opinkappaleet tosina. En taistele niitä vastaan, jotka uskovat, vaan välinpitämättömiä ja teeskentelijöitä sekä ”papukaijoja” ja ”kameleontteja” vastaan”. Mihinkähän luokkaan herrasmiesmäinen V.T. Aaltonen olisi teologin laittanut?

Olisikohan hassu ajatus, jos V.T. Aaltonen kirjat kuten **Väinö Voipionkin** saisi digitaaliseen muotoon. Suomessa on julkaistu yllättävän monia aikaa kestäviä opuksia jopa Vapaa-ajattelijain liitonkin kustantamana. Aiempia ”vanha-ateistisiä” teoksia löytyy mm. **Asa Jalaksen** 1910-luvulta 9-osainen *Keinottelu maailman herrana* -sarja.

Ei muuta kuin nörtit skannaamaan. Aikaahan tuo kulttuuriteko veisi, mutta samalla tehtäisiin suomalaista vapaa-ajattelun historiaa. Veikkaanpa ettei ”uusateistisuus” vaikuttaisi niin ihmeelliseltä, kun varmaan e-kirjoja joku sattuisi lukemaankin. Eikä tämä ole edes kallis idea. ■

teutori

Väkivaltaa ja sensuuria

Ruotsissa kohutun Muhammad-pilakuvan (ks. kuva) piirtänyt taiteilija Lars Vilks joutui toukokuussa muslimien hyökkäyksen kohteeksi Uppsalan yliopistolla luentonsa aikana. Hän oli luennoimassa sananvapauden rajoista taide-elämässä, kun joukko väkivaltaisesti käyttäytyneitä muslimeja hyökkäsi hänen kimppuunsa. YouTubessa kohtaus levisi nopeasti ja sai kansainväliset mittasuhteet. Myöhemmin Vilksin kotitalo yritettiin polttaa.

Edellisellä viikolla Suomessa suosittu Fingerpori-sarjakuva Helsingin Sanomissa aiheutti pahennusta ja lopulta sensuurin. Pertti Jarlan piirtämä sarjakuva käsitteli kananmunien tehotuotantoa vertaamalla niitä juutalaisiin keskitysleirillä. Jarla pyysi sarjakuvaa anteeksi lehden yleisönosastolla ja sarjakuva poistettiin lehden internet-sivulta.

LARS VILKSIIN PIIRROS

EDUSKUNNAN PERUSTUSLAKIVALIOKUNNALLE

Vapaa-ajattelijain liitto ry:n lausunto 24.5.2010

Kun perustuslakia nyt muutetaan (HE 60/2010), on luonteva tilaisuus korjata sen sisäinen ristiriita. Lain 6 § mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä ja 11 § mukaan maassa vallitsee uskonnonvapaus. Kuitenkin perustuslain 76 § mainitsee erikseen evankelis-luterilaisen kirkon. Se on ainoa uskontokunta, joka mainitaan nimeltä perustuslaissa. Perustuslain 76 § tulee kumota. Siitä ei seuraisi suoranaisia aineellisoikeudellisia muutoksia, mutta pykälän kumoaminen on edellytys ja ensimmäinen askel evankelis-luterilaisen kirkon erityisaseman purkamiseksi.

Vapaa-ajattelijain liitto ry
Jussi K. Niemelä, puheenjohtaja
Robert Brotherus, varapuheenjohtaja

KESKUSTELUA

Liiton on uudistuttava

HEIKKI ORSILA

Vapaa-ajattelijain liittoa voisi luonnehtia kankeaksi organisaatioksi. Liittokokous järjestetään vain kerran kolmessa vuodessa, joka valitse euuden liittovaltuuston ja -hallituksen. Näihin toimielimiin tarvitaan yhteensä 38 henkilöä, mutta valitettavasti näin montaa aktiivista ehdokasta on vaikeata löytää valtuustoon ja hallitukseen. Liittovaltuuston merkitys on hyvin vähäinen toiminnalle. Se lähinnä kokousta, mutta konkreettiset asiat liiton tavoitteiden edistämiseksi puuttuvat. Se kannattaisi lakkauttaa aktiivipulan ja epäoleellisuuden vuoksi. Liittohallitus voisi hoitaa valtuuston tehtävät aivan mainiosti ilman ylimääräistä vaivaa. Samalla valittujen henkilöiden yhteismäärän voisi supistaa puoleen, mikä voisi nostaa valittujen henkilöiden kyvykkyyden ja aktiivisuuden tasoa nykyisestä jähmettyneisyyden tilasta. Mielestäni on tärkeätä ymmärtää, että byrokratia ja kokoustaminen ei sinänsä edistä mitään liiton tavoitetta, joten niitä pitäisi vähentää.

Eräs ongelma on myös se, että valtuusto ja hallitus valitaan epäoleellisilla kriteereillä. Keskeisin kriteeri kandidaatille pitäisi olla kyky edistää liiton tavoitteita, mutta jäsenyhdistyksien alue- ja valtopoliittikka on ristiriidassa tämän kanssa. Tämä pitäisi huomioida ensi vuoden keväällä järjestettävässä liittokokouksessa. Keskeisintä pitäisi olla valitun henkilön kyky edistää liiton tavoitteita.

Liiton jäsenkanta on vanhentunut. Tämä näkyy monessa jäsenyhdistyksessä joiden on vaikea houkutella uusia nuorempia jäseniä. Ratkaisu tähän pulmaan voisi olla, että jatkossa jäsenyhdistykset pyrkisivät ottamaan nuorempaa sukupolvea mahdollisimman paljon hallituksiinsa. Ikä ei tietenkään määritä sopivuutta, joten suosia pitäisi vain vastuuntuntoisia nuoria. Vanhempien ikäpolvien merkitys on mielestäni siinä, että he tuntevat oikeat henkilöt ja menettelytavat joilla vaikutetaan virallisiin organisaatioihin, virkamiehiin ja poliitikkoihin. Nuoremman sukupolven tärkein tehtävä on vedota uusiin sukupolviin, eli kannustaa heitä uskonnottomalle elämänpolulle.

Vapaa-ajattelijoiden toiminta on menossa kiihtyvää vauhtia kohti sähköistä viestintää. Internet on ollut Tampereen yhdistyksen toiminnassa keskeisin väline. Sen kautta olemme toteuttaneet eroakirkosta.fi:n, uskonnonvapaus.fi:n, bussikampanjan (uskomaton.fi) sekä et-opetus.fi:n. Nuoremman sukupolven rooli on ollut kriittinen näissä projekteissa, ja myös suuri osa liiton näkyvyydestä tulee näistä. Toiminnan organisoiminen internetin kautta ei ole helppoa ja se voi myös vaikuttaa sekavalta. Se on kuitenkin paras tapa edistää vapaa-ajattelua, koska internet on nykyisistä medioista tasa-arvoisin, nopein ja halvin. Näkyvyytemme verkossa on vähintään yhtä suurta kuin valtionkirkon, kokoerosta huolimatta.

Perinteisesti liitolla ei ole ollut julkisuusstrategiaa, ainakaan sellaista mitä olisi noudatettu. Liiton vastuulliset henkilöt ovat antaneet sellaisia lausuntoja joita ovat itse katsooneet sopivaksi. Ilman suunnittelua ja kunnollista valmistautumista tiedottaminen epäonnistuu. Se voi tarkoittaa räyhäämistä, vastakkainasettelua tai muuten liitolle epäedullisia lausuntoja julkisuudessa. Itsekritiikin puute johtaa lähes aina epäonnistuneeseen viestintään. Tähän mainittakoon, että julkisuus kuvan vaaliminen oli yksi syy liiton toiminnanjohtajan erottamiselle, eli liitto on pyrkinyt parantamaan tiedottamistaan. Tiedottamisen pääsääntönä pitäisi olla se, että tiedotetaan tavallisille ihmisille; eli yritetään antaa positiivinen, asiallinen ja rakentava kuva liiton ohjelmasta. Tiedottamisen toimivuus kuullaan liiton ulkopuolelta, ei sen sisältä. Tiedottamista tehdään ulkopuolisille, ei liiton jäsenille.

Seuraavan liittokokouksen pitäisi ajatella näitä asioita valitessaan uudet jäsenet. Liittokokouksen pitäisi myös ajatella miksi eräät projektit ja yhdistykset ovat onnistuneet edistämään liiton tavoitteita, mutta toiset eivät. Ajat muuttuvat, ja liiton pitäisi muuttua sen mukana. ■

Kirjoittaja on eroakirkosta.fi:n tiedottaja ja Tampereen vapaa-ajattelijat ry:n hallituksen jäsen

Uskonnot huijausta

TEUVO KANTOLA

Olen joskus toivonut, että kunpa papit, nuosananjulistajat, edes joskus, vaikka edes leikillään miettivät sitä mahdollisuutta, että heidän ja kaikkien muidenkin uskontojen johtomiesten opettamat uskonnot eivät ole totta. Että he puhuvat puppua. Että ei ole mitään ihmisiä seuraavia jumalia, ei yhtä ainokaista, ei elämää kuoleman jälkeen. Että kaikki, mitä he ovat opettaneet, ei ole totta. Jo lyhytkin sellainen ajatushetki antaisi heille näytteen siitä tunteesta, jonka me uskonnotomat koemme uskontojen mielettömyydessä.

Papit ja imaamit vähät välittävät tuotevastuusta. Me uskonnotomat olemme varmoja, että uskonnot ovat huijausta.

Kaikki suunnattoman suuret kirkot ja moskeijat maapallolla on rakennettu turhaan. Niillä ei ole muuta kuin rakennustaiteellinen arvo ja ainoa merkitys niillä on ollut olla ihmisten kohtauspaikkana ja papiston esitysten seuranta- ja katselupaikkoina. Niiden rakentamiseen on uhrattu kansalaisilta kiskottuja suunnattomia rahamääriä ja niiden tekemiseen on tarvittu miljoonien ihmisten pitkäaikainen työ. Ja kaiken tuon aikaansaamisen takana on ollut uskonto, joka on vain ihmisten kehittämä satutarina ilman totuuden häivääkään. Kaikki historian aikana uskontojen puolesta käydyt sodat ovat olleet turhia, sillä mikään uskonto ei ole totta. Miljoonia ihmisiä on tapettu uskonsodissa ja suunnaton ihmismäärä on joutunut kärsimään, kun heitä on käännytetty väkisin erilaisiin uskontoihin.

Uskontojen ylläpidossa seurakuntien, kirkkokuntien ja uskontokuntien asioiden hoitaminen on vaatinut valtavasti työtä, vaivaa ja varoja. Hyvä jos edes kymmenesosa valtioiden bruttokansantuotteesta on riittänyt menoihin. Se on suunnaton määrä rahaa, jonka tuottamiseen ihmiskunta on saanut todella nähdä vaivaa. Uskonnot ovat aina olleet asenteiltaan taantumuksellisia ja kaikkia muutoksia vastustavia. Tieteenharjoittajista erityisesti luonnontieteiden tutkijoita on vainottu. On selvä, että uskontojen avulla on hidastettu paljonkin positiivista kehitystä.

Nyt onneksi jo olemme päässeet niin pitkälle, että tieteellistä työtä ja tulosten julkistamista ei enää uskontojen vuoksi pystytä estämään. Mutta siitä ei päästä mihinkään, että uskonnot oppeineen ovat suurimmat huijaukset, mitä ihmiskunta koskaan on joutunut kestävänsä.

Uskovaisilla on tapana väittää, että ihminen luonnostaan kaipaa ja tarvitsee uskontoa. Että pitää olla joku Jumala, johon voi viimeisessäkin häädässä luottaa ja jolta aina voi saada apua. Jopa Helsingin piispa **Huovisen** suulla on väitetty yleismaailmallisena näkemyksenä, että ihminen on uskonnollinen olento.

Mutta kun se ei ole totta. Vain epävarman ja tietämättömän ihmisen voidaan väittää olevan uskonnollinen. Hänkin sen tähden, että hänet on opetettu pelkäämään kuviteltuja uhkia. Vain uskontoon kiinni kasvaminen ja siihen kasvattaminen voi tehdä ihmisestä uskonnollisen olennon. Sellaiset ihmiset eivät edes ymmärrä yrittää irrottautua siitä. Mutta eihän voi olla oikein, että ihmisten elämä perustuisi valheeseen. Vaikka kuinka sinnikkäästi usko ja ohjeiden mukaan toimii, se ei muuta uskon väittämiä tosiksi, kun ne todellisuudessa ovat pelkkiä kuvitelmia.

Ihmiselämä on elämisen arvoinen sellaisenaan ilman harhauskoa kuolemanjälkeisestä elämästä. Elämän tavoitteet pitää yrittää saavuttaa todellisen, aistittavan elämän aikana. Elämän olosuhteet ja arvot pitää tehdä hyväksi ja kelvollisiksi todellisessa elämässä eikä niitä pidä vähätellä tai heikentää sillä verukkeella, että ne korvataan kuoleman jälkeisessä elämässä. Kyllä ihmisille voidaan kehittää eettiset arvot ja ohjeet ilman uskontojakin.

Jos ihmiskunta ei tuhoa itseään ympäristötuhoihin tai mielettömiin sotiin, niin varmaankin muuttaman sadan vuoden päästä täällä ihmetellään, miten on voinut olla mahdollista, että tieteellisesti näinkin kehittyneessä ajassa taikauskona pidettävillä eri uskonnoilla oli niin suunnaton mahti ja niin paljon kannattajia. ■

Kirkon isänmaallisuus

LUOTEIS-LAPIN VAPAA-AJATTELIJAT RY.

Luoteis-Lapin vapaaajattelijat ihmettelivät 6.5. pitämässään kokouksessa, kuinka kirkko toimii kuin mikä tahansa keinottelija. Lehtitietojen mukaan kirkko ei ole köyhä eikä kipeä, eikä sitä vaivaa omantunnon tuska. Nimittäin kirkko on rahassa rypevä laitos, kuten muutkin pääoman omistajat. Isänmaallisuudesta vähät välitetään, kun silmissä kiiltää voiton maksimointi. Se toimii kuten muutkin sijoittajat: ulkomaille, ulkomaille, ulkomaille.

Nimittäin 690 miljoonan euron sijoituspotista vain 95,3 miljoonaa euroa eli piskuiset 14 % sijoitettiin Suomeen. Julkisuuudessa olevien tietojen mukaan kirkko sijoitti pääomarahastojen osalta 91 % ulkomaille eli n. 11 milj. euroa, kun omaan kotimaahan se sijoitti vain 9 % eli 1 miljoonaa euroa! Korkosijoitukset ulkomaille olivat 95 % eli 342,5 miljoonaa euroa, kun kotimaahan sijoitukset olivat

vaivaiset 5 % eli 17,5 miljoonaa euroa. Ulkomaisiin osakkeisiin ja osakerahastoihin kirkko sijoitti 67 % eli 206 miljoonaa euroa, kun kotimaa sai vain 33 % eli 67 miljoonan euron sijoitukset. Muuten, miljoonassa on kuusi nollaa!

Kirkosta on tullut näköjään maallistunut osto- ja myyntiliike. Lisäksi sijoittajana kirkko on ollut ihmehen hiljaa mm. Stora Enson jatkuvista irtisanomisista, vaikka on kyseisen konsernin yksi omistajataho. Kirkko omistaa myös runsaasti työntekijöitä irtisanovan UPM:n osakkeita! Kirkko puhuu mielellään kodista, uskonnosta ja isänmaasta, mutta ei osaa käytännössä näitä periaatteitaan oikein toteuttaa. Jotain kertoo sekini, että sielun hoitoa ollaan ajamassa seurakuntalaisista etäännyville seurakuntayhtymille. Mitä se Jeesus tekikään keinottelijoille ja rahanvaihtajille? ■

Kesäpäivät
2010
31.7.-1.8.

Tervetuloa viettämään vaparien kesäpäiviä merelliseen Helsinkiin. Tarkempi ohjelma julkaistaan toukokuussa nettisivuilla ja lehdessä.

Varaa aika kalenteriisi ja varmista paikkasi
helsinki@vapaa-ajattelijat.fi

Vapaa Ajatteliija 3/2010 sisällysluettelo:

- Jussi K. Niemelä: Pääkirjoitus - Väistyvän Paarman teeseistä
Tiina Raevaara: Paneelikeskustelu - Uskonto joustaa monessa vaan ei seksissä
Esittelyssä Seinäjoen vapaa-ajattelijat ry:n puheenjohtaja Nora Luoto
Vaihda raamattusi pornoon
Tarja Koivumäki: **Ihmisten ja jumalien lainkäytön periaatteesta**
Aki Petteri Lehtinen: **Fundamentalistit parittelevat**
Tommi Paalanen: **Inhosta ihmisyyteen**
Iivi Anna Masso: **Burka ja kieltämisen pelko**
Aki Räisänen: **Kainuun vapaa-ajattelijat juhlivat 50 vuoden toimintaa**
Vapaa-ajattelijat Maailma kylässä -festivaaleilla
Heta Saxell: Ateismin arkea ja juhlaa - Järki hoi, älä jätä!
teutori: **Uutta vai vanhaa ateismia**
Uskomatonta mutta totta! - **Väkivaltaa ja sensuuria**
Keskustelua:
Heikki Orsila: **Liiton on uudistuttava**
Teuvo Kantola: **Uskonnot huijausta**
Luoteis-Lapin vapaa-ajattelijat ry.: **Kirkon isänmaallisuus**

Lähettkää minulle lisätietoja
(Ilmoita sähköpostiosoitteesi)

Tilaan Vapaa Ajatteliija -lehden

Haluan liittyä jäseneksi
(Ilmoita sähköpostiosoitteesi)

Valitse jäsenyhdistyksesi

NIMI _____

OSOITE _____

POSTITOIMIPAikka _____

SÄHKÖPOSTI _____

KIRJE-
POSTI-
MERKKI

Vapaa-ajattelijain liitto ry
Neljäs linja 1
00530 HELSINKI